AFETLER KANUNU TASARISI TASLAĞI

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Amaç

Madde 1- Bu Kanunun amacı; afetlere karşı hazırlık yapılması, çağdaş bir ulusal afet yönetim sistemi oluşturulması ve etkin hale getirilmesi, ülke çapında~~ki~~ farklı kademelerde stratejik afet plânlarının hazırlanması, afetlerden önce koruyucu ve önleyici tedbirlerin alınması, bilinçli toplum oluşturulması, başta imar yasası olmak üzere afetlerle ilgili konularda eşgüdüm sağlanması ile afetlerin ve diğer acil durumların insan yerleşimleri üzerindeki etkilerini azaltmak için afet öncesi, afet sırası~~ndaki~~ ve sonrasındaki hizmet ve yardımların yapılmasına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu Kanun; ülke düzeyinde yerleşim alanları ile yerleşime açılacak alanlarda, 3 üncü maddede tanımlanan afetlerle ilgili olarak Bakanlıkça geliştirilecek genel afet stratejisi ve plânları kapsamında; gerekli koruyucu ve önleyici tedbirlerin alınması, zarar azaltma çalışmalarının uygulanması, genel hayata etkili olacak derecede yapıları ve kamu tesisleri zarar gören veya görmesi muhtemel olan yerlerde yapılacak yardımların esaslarının belirlenmesi, acil yardım hizmetleri, bu hususlarla ilgili araştırma, eğitim ve yayım faaliyetlerinde bulunulması ile afetten önce ve sonra, bakanlıklar ile bağlı ve ilgili kuruluşları, diğer kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, askeri, mülkî ve mahallî idareler, ilgili sivil toplum kuruluşları ile Kızılay'ın afetlere ilişkin görevleri, yetkileri, işbirliği ve bunlar arasındaki karşılıklı yardımlaşma konularını kapsar.

Tanımlar

Madde 3- Bu Kanunun uygulanmasında;

~~a) Afet: İnsanlar için bedenî, ekonomik ve sosyal kayıplar meydana getiren, normal hayatı ve insan faaliyetlerini durdurarak veya kesintiye uğratarak toplulukları etkileyen deprem, yangın, su baskını, yer kayması, kaya düşmesi, çığ, şiddetli fırtına, karstik vb boşluklarda meydana gelen doğal çökmeler gibi oluşumu veya gelişimi etkilenenlerce önlenemeyen doğal kaynaklı olayları,~~

Afet: İnsanlar , toplumsal yaşam, kamu ve özel sektör etkinlikleri, mülkiyet, alt ve üst yapı ve çevre üzerinde hasar yaratan veya yaratma riskine sahip deprem, kütle hareketleri, çığ düşmesi, su baskını, tsunami, tıbbi jeolojik olgular, kuraklık vb jeolojik ve meteorolojik karakterdeki doğal olaylar ile kimyasal patlama ve yangınlar, nükleer kazalar vb teknolojik olayları,

b) Bölgesel afet: Bir il içindeki birden fazla yerleşim biriminde veya birden fazla ilde genel hayatı etkileyecek ~~ölçüde yaygın olarak~~ şekilde katastrofik ölçekte meydana gelen afetleri,

c) Afetzede: Olmuş veya olması muhtemel afetlerden dolayı afet lokasyonu içinde bedenî, ekonomik ~~ve~~ , psikolojik ve sosyal yönden zarara uğrayan veya uğrayacak durumda olan kimseleri,

d) Acil yardım: Arama, kurtarma, tıbbî ilk yardım ve tedavi, defin, salgın hastalıkları önleme, yiyecek, içecek ve giyecek temini, acil barındırma, ısıtma, aydınlatma, her türlü kiralama, enkaz kaldırma, akaryakıt ihtiyacını ve benzeri acil ve asgarî hizmet ve ihtiyaçları karşılama faaliyetlerini,

~~e) Bina: Kendi başına kullanılabilen, üstü örtülü ve insanların içine girebilecekleri ve insanların oturma, çalışma, eğlenme veya dinlenmelerine veya ibadet etmelerine yarayan, hayvanların ve eşyaların korunmasını sağlayan yapıları,~~

e) Bina: İçinde yaşamak veya çeşitli eylem ve işlevleri gerçekleştirmek üzere inşa edilen yapıları,

f) Konut: İçinde en az bir oturma odası veya yaşama bölümü ile mutfağı veya mutfak hizmetinin görülebileceği ocağı veya benzeri yere sahip bölümü olan, penceresi veya doğal aydınlatma ünitesi bulunan, amacı dışında kullanılmayan, ayrı ve başlı başına bir ailenin sürekli oturmasına mahsus sürekli ikamet amaçlı müstakil evi, aynı özelliklere sahip olmak kaydıyla bitişik nizamda veya ayrık nizamda yapılmış tek katlı veya birden fazla katlı binalardaki bağımsız bölümleri,

g) İş yeri: Bu Kanun uyarınca hak sahipliği işlemlerine esas olmak üzere, vatandaşın günlük ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla işletilen dükkân, fırın ve benzerlerinin faaliyette bulunduğu müstakil binaları veya binaların bu amaçlarla kullanılan bağımsız bölümlerini,

h) Hasar tespiti: Bir afet olayının meydana gelmesinden sonra, Bakanlıkça teşkil olunacak fen kurulları tarafından, afetin meydana geldiği yerde bulunan, gerçek ve tüzel kişilere ait konutlar, iş yerleri, sanayi tesisleri, kamu binaları ile belediye alt yapılarının afet sebebiyle gördüğü hasar derecelerini belirleyen ve bu Kanun uyarınca yapılacak işlemlere veri teşkil eden teknik faaliyetleri,

ı) Hak sahibi: Konutu veya iş yeri veyahut hem konutu ve hem de iş yeri olmuş afetlerden dolayı hasar görenler ile muhtemel afetlerden etkilenebileceklerden, durumları bu Kanunun öngördüğü diğer şartlara uygun olup gerekli müracaatları da yapan ve bu Kanun nedeniyle doğacak haklardan faydalanabileceği kabul edilen afetzede gerçek kişileri,

i) Genel hayata etkililik: Yerleşim yeri veya yerlerinde ikamet eden bir topluluğun normal yaşantı düzenini bozacak veya kesintiye uğratacak bir afete maruz kalması veya muhtemel bir afetten etkilenebileceğinin belirlenmesi hâlini,

j) Geçici iskân: Kullandığı konutu afetten dolayı kullanılmaz hâle gelen veya güvenilir olmaması sebebiyle açıkta kalan afetzedelerin, bulundukları yerlerde veya başka yerlerde münferit veya toplu olarak geçici olarak barınmalarının sağlanmasını,

~~k) Afete maruz bölge: Olmuş veya olması muhtemel afetlerden dolayı Bakanlıkça tespit edilen bölgeler olup, niteliklerine göre;~~

~~1) Yapı için yasaklanmış afete maruz bölge: Fay hatları çevresinde fayın aktivitesine göre Bakanlıkça belirlenen emniyet kuşakları ile doğal afetlerden etkilenen veya etkilenebilecek olan yerlerde yeni yapı inşa edilmesine veya hâlihazırda yapılaşmamış olup afet riski sebebiyle yeni yapılaşmaya yasaklanan bölgeyi veya arazinin afet riski ve yapılaşma için müsaitliği yönünden değerlendirilmesi gibi amaçlarla yapılan etütler süresince geçerli olmak üzere Bakanlıkça bu etütler kapsamında incelenen veya incelenmesine karar verilen yerleri,~~

~~2) Yapı ve ikamet için yasaklanmış afete maruz bölge: Afete maruz bölgelerden, yapılaşma için getirilen yasaklama yanında, can ve mal güvenliği açısından ikamete de yasaklanan bölgeyi,~~

Afete maruz bölge: İmar planına esas Jeolojik ve jeoteknik etüt, gerektiğinde kırsal alanlarda jeolojik etüt, sonuçlarına göre yerleşime uygunluk değerlendirmesi sonuçlarına göre her türlü yapılaşmaya yasaklanmış, yüksek afet riskli alanları,

~~l) Mikrobölgelendirme: Belirlenen arazi kullanımı ilkeleri doğrultusunda, afet risklerini en aza indirmek amacıyla yerel zemin durumunun dikkate alındığı afet tehlikelerini ortaya koyan büyük ölçekli (1.5000 ve daha büyük) afet tehlike haritaların hazırlanmasını,~~

l)Afet tehlike haritaları: Üst ölçekte, ölçeğiyle uyumlu olarak afetlere uğramış veya uğrayabilir alanları, tehlike ve risk kategorilerini değerlendiren, üst ölçek planlamayı ve alt ölçek etütleri yönlendiren, raporu ile bütünlüklü haritaları,

m)İmar planına esas jeolojik ve jeoteknik etüt: 1/ 1000 ve daha büyük ölçekli planlama çalışmalarında arazinin zemin özelliklerini yerinde ve/veya laboratuar deney ve araştırma yöntemleriyle ortaya koyan, afet risklerine karşı çözüm önerilerini belirleyerek arazi kullanım planlaması açısından yerleşime uygunluk değerlendirmesini içeren, onaylı hali hazır haritalara işlenmiş, imar planlarına girdi oluşturan, jeolojik ve jeoteknik raporu ve haritaları ile bütünlüklü çalışmaları,

n)mikrobölgeleme: 1/ 5000 ve daha büyük ölçekli yerel zemin ve çoklu tehlike koşullarına dayalı olarak hazırlanan, afet tehlikelerini ve alınması gereken arazi kullanım ve yapılaşma önlemlerini belirleyen jeolojik ve jeoteknik raporu ve haritaları ile bütünlüklü çalışmaları,

o)Jeolojik etüt: İnceleme alanının gözlemsel jeolojik ve mühendislik jeolojisi özelliklerine dayalı olarak niteliksel yerleşime uygunluk değerlendirmesini içeren, onaylı hali hazır haritalara, kadastro paftası veya krokiye işlenmiş jeolojik raporu ile bütünlüklü çalışmaları,

ö) İdare: Belediye sınırları içinde belediye, dışında il özel idaresidir.

p) Bakanlık: Bayındırlık ve İskân Bakanlığı'nı,

r) Bakan: Bayındırlık ve İskân Bakanı'nı,

s) Banka: Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası'nı,
ifade eder.

İstisnalar

Madde 4- Bu Kanunun hak sahipliği ile ilgili hükümlerinin öngördüğü haklardan;

a) İmar plânları içindeki veya dışındaki gecekondular, ruhsatsız veya ruhsata ve eklerine aykırı yapılar ile imar, kıyı, orman, çevre, kültür, turizm mevzuatına ve diğer mevzuatlara, imar plânına ve bu Kanuna aykırı yapıların,

b) 13 üncü maddenin ikinci fıkrasına aykırı olarak inşa edilen yapıların,

c) Yapı için yasaklanmış afete maruz bölgeler, yapı ve ikamet için yasaklanmış afete maruz bölgeler ile imar plânlarında öngörülen yapılaşma amaçlarına aykırı yerlere, afete maruz bölge kararının ve imar plânının ilân ediliş tarihlerinden sonra inşa edilen yapıların,

d) İnşaat ruhsatı alınarak inşa edilmiş olup fiilen kullanılan ve henüz yapı kullanma izni alınmamış yapılardan inşaat ruhsatı ve eklerine aykırılık sebebiyle iskân ruhsatı alınamayan yapıların ve inşaat ruhsatına ve eklerine aykırı olarak tadilâtta bulunulan yapıların,

e) Afetten önce terkedilmiş olup kullanılmayan veya afet dışındaki sebeplerden dolayı kısmen yıkılmış veya harap olmuş binaların ve 17 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde durumları belirtilen diğer yapıların,

f) Mutat olarak kullanılmayıp geçici olarak oturulan yazlık, yayla ve bağ evi gibi yapıların,

g) Kanun gereğince sigorta ettirilmesi öngörülen konutların ve iş yerlerinin,

h) Bu Kanunun diğer hükümlerinde ve ilgili diğer mevzuatta hak sahipliğine esas alınamayacağı öngörülen konutların veya iş yerleri~~nin~~ **ile her türlü sanayi tesisleri,**

sahipleri yararlanamaz.

Genel hayata etkililik kararı

Madde 5- Afete uğrayan meskûn yerlerde afetin etkilediği yerleşim biriminin veya bölgesel afetlerden etkilenen bölgenin tamamında veya bir kesiminde yıkılıp oturulmaz veya kullanılamaz hâle geldiği belirlenen bina sayısı, zarar gören yapıların ve tesislerin genel hayata etkililik derecesi, mahallin ekonomik ve sosyal özellikleri, ~~zararın kamu oyunda oluşturduğu tepki~~, normal hayat düzenindeki aksamalar ve benzeri hususlar gözönünde tutulmak suretiyle; afetlerin genel hayata etkililiğinin belirlenmesine ve bu konuda uygulamada bulunulmasına ilişkin usul ve esaslar; İçişleri, Maliye ve diğer ilgili Bakanlıklarının görüşleri de alınarak Bakanlıkça çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Genel hayata etkililik kararı, afetin etkilediği meskûn yerlerin sayısı, afetin etkilediği alanın büyüklüğü gibi hususlar gözetilerek bölgesel bazda alınabileceği gibi; Bakanlıkça yapılan jeolojik etütlerin ve hasar tespitlerinin sonuçlarına veya **belediyesince yaptırılan imar planına esas jeolojik ve jeoteknik ile gerektiğinde mikrobölgeleme sonuçlarına** ~~afetin cinsi ve durumu da değerlendirilerek Bakanlıkça nitelikleri belirlenecek teknik elemanlardan teşkil edilecek teknik heyetler tarafından hazırlanacak diğer afet etüt raporlarına~~ göre afetin meydana geldiği belirli bir yer için de alınabilir.

Afetin meydana gelmesi veya muhtemel olması hâllerinde, meydana gelen veya muhtemel bulunan zararın afete maruz yerin genel hayatına etkili olup olmadığına, yönetmelikte belirlenen usul ve esaslara göre Bakanlıkça karar verilir.

Acil yardım, jeolojik etütler veya ~~diğer afet etütleri ile~~ hasar tespitleri hariç olmak üzere; bu Kanun kapsamındaki her türlü iş ve işlemler ile yardımlar, genel hayata etkililik kararı alındıktan sonra yapılır.

Afet yönetim merkezi, kurum veya enstitü kurma ve eğitim hizmetleri

Madde 6- Afetlerin önlenmesi ve zararlarının azaltılması amacıyla alınması gereken tedbirleri araştırmak, bu konudaki temel ihtiyaçlar ile hedef ve politikaları belirlemek, Ülke çapında **değişik kademelerde** stratejik afet plânlarını hazırlamak, **gözlem ve erken uyarı istasyonları kurmak,** veri bankası oluşturmak, halkı bilgilendirmek ve bilinçlendirmek için halk eğitim programları düzenlemek ve yayım yapmak **ve afetlerle ilgili ulusal ve uluslar arası işbirliği projelerini yürütmek ve kontrol etmek** üzere; Bakanlığa bağlı araştırma enstitüsü, merkezi, kurumu, kurullar veya birimler kurulabilir.

Bakanlıkça bir afet yönetim merkezi oluşturulur. Bakanlık; bu merkezin haberleşme ve iletişim birimlerinin belirlediği hususları değerlendirip ilgili bakanlıkların ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının görüşlerini de alarak, yurt içinden ve yurt dışından gelecek yardımlar ve yurt dışına yapılacak yardımlar ile afetler konusunda yurt içinde ve yurt dışında faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlarla gerekli koordinasyonu ve işbirliğini sağlar.

Geçici teşkilât

Madde 7- Bakanlık, bölgesel olarak genel hayata etkili olan afet hâllerinde zorunlu gördüğü takdirde; bölgede normal hayata geçişi sağlamak için alt ve üst yapı tesislerinin yapılması, diğer afet hizmetlerinin sür'atle ele alınması, düzenli olarak yürütülmesi ve sonuçlandırılması amaçlarıyla, bu konudaki iş ve işlemler tamamlanıncaya kadar görev yapmak üzere, gerekli görülecek geçici teşkilâtı kurabilir. Bu teşkilâtın bölgesel ve mahallî birimleri Bakanlıkça tespit olunur.

İKİNCİ BÖLÜM

Afette Plânlama

Plânlama esasları

Madde 8- Afetlerin önlenmesi ve zararlarının azaltılması amacıyla, Bakanlıkça genel afet stratejisi belirlenerek buna uygun olarak ülke düzeyinde stratejik afet plânları ile bu plânlara ve stratejiye uygun olarak; afet öncesinde, afet sırasında ve afet sonrasında yapılması gereken plânlama ve hazırlık çalışmalarını kapsayan merkezî**, bölgesel** ve yerel ölçekteki afet **zarar azaltma, eğitim, hazırlık, müdahale ve** acil yardım **gibi konuları içeren** ~~plânları gibi~~ plânların esasları ile bu plânların uygulanmasında görev alacak her türlü kamu kurum ve kuruluşları ile üniversitelerin, Kızılay'ın ve kamu yararına faaliyeti ve afetlerle ilgili çalışmaları bulunan sivil toplum kuruluşlarının görev, yetki ve sorumlulukları ve bu kuruluşlar arasında koordinasyon sağlanmasının usul ve esasları yönetmelikle düzenlenir.

Yukarıdaki fıkrada belirtilen yönetmelikler; Millî Savunma, İçişleri, Maliye, Dışişleri, Bayındırlık ve İskân, Sağlık, Enerji ve Tabiî Kaynaklar, Ulaştırma ve Çevre ve Orman Bakanlıklarının temsilcilerinin katılımı ile Bakanlıkça oluşturulacak bir komisyon tarafından, Başbakanlığın, bakanlıkların, üniversitelerin, Kızılay'ın ve benzeri kamu yararına faaliyeti ve afetle ilgili çalışmaları bulunan sivil toplum kuruluşlarının görüşleri ile belediyelerin görüşlerini de kapsayacak şekilde valiliklerin görüşleri de değerlendirilerek hazırlanır; gerektiğinde aynı usule göre güncelleştirilebilir. Bakanlığın talebi üzerine kamu kurum ve kuruluşları ile üniversitelerin uzman personeli de bu Komisyonda görevlendirilir.

Planlarda, afetlere hazırlık çalışmalarının bir parçası olarak, ilgili kurumların görüşleri alınmak kaydıyla, Bakanlıkça belirlenen bir gün "Ulusal Afet Tatbikat Günü" olarak belirlenir.

Mülkî amirlerin yetki ve sorumluluğu

Madde 9- Mülkî amirler; il ve ilçe afet acil yardım plânlarının yapılması, icrası ve güncelliğinin sağlanması, Bakanlığın il teşkilâtı ve sivil savunma teşkilâtı personeli ile diğer kadrolu personelden yararlanarak geçici veya sürekli olarak görev yapacak ekipler kurulması, bu ekiplerde görev alacak personelin, gönüllülerin ve halkın eğitimi, afetin meydana gelmesinden itibaren her türlü acil tedbirlerin alınması, acil yardımların yapılması ve afete maruz bölge kararının uygulanması hususlarında yetkili ve sorumludurlar.

Mülkî amirlerin olağanüstü yetkileri

Madde 10- Olmuş veya muhtemel afet hâllerinde, afetin oluş veya belirleniş tarihinden başlamak üzere otuz gün süre ile vali ve kaymakamlar;

a) Asker ve hâkim sınıfından olanlar hariç olmak üzere, on sekiz-altmış beş yaş arasındaki bütün vatandaşlara afet hizmetleri ile ilgili görev verme,

b) Bedeli, ücreti veya kirası gerektiğinde sonradan ödenmek üzere resmî kurum ve kuruluşlar ile bunların bağlı ve ilgili kuruluşlarına, özel kuruluşlara, gerçek ve tüzel kişilere ait her türlü taşıt araçlarına, gerekli makine, alet ve edevata, başkaca yer bulunamaması ve orman arazisi ise zarar vermemek kaydı ile her türlü arazi, arsa, bina, tesis, yiyecek, giyecek, ilâç ve tıbbî malzeme ile halkın ihtiyacı olan diğer her türlü maddelere el koyma ve geçici işgal, hiçbir kayda ve işleme tâbi olmaksızın tedavi, kurtarma, barındırma, ısıtma, aydınlatma, beslenme, giyim gibi ihtiyaçların karşılanması ve yaralıların bakımı için gerekli acil mal ve hizmetleri satın alma ve kiralama,

c) İldeki kamu kurum ve kuruluşlarına ve bunlara bağlı müesseselere afetle ilgili görevler verme,

d) Acil yardımları ve gerektirdiği harcamaları yapma,

e) Mahallî sivil savunma teşkilleri ile gönüllü kuruluşların, bölgelerindeki afetlerde acil yardım hizmetlerine katılmalarını sağlama ve gönüllü olarak çalışan kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetlerini koordine etme,

f) Afet bölgesinde can ve mal emniyeti açısından tehlikeli binalarda ve yerlerde yaşayanları boşaltma ve taşıma veya başka yerlerde yerleştirme,

hususlarında yetkili ve sorumludurlar. Mülkî amirlerin bu yetki süresi, acil yardım süresi içinde olmak kaydıyla gerektiğinde Bakanlıkça uzatılabilir.

Kendilerinden yardım istenilen diğer vali ve kaymakamlar ise, istenilen yardım ile sınırlı olarak yetkili ve sorumludurlar.

Yükümlülükler

Madde 11- Olmuş veya muhtemel afet hâllerinde;

a) Tabiî afetin meydana geldiği veya muhtemel olduğu yerde veya civarında bulunan ordu, jandarma, sahil güvenlik, kıta, birlik ve müessese komutanları, savaş hâli dışında acil yardım süresince kendilerinden mülkî amirlerce istenilecek yardımları üstlerinden emir beklemeksizin ve gecikmeksizin yerine getirirler. Acil hâllerde sözlü olarak yapılacak talepler, sonradan usulüne göre yazılı şekle dönüştürülür.

b) Asker ve hâkim sınıfından olanlar hariç olmak üzere, on sekiz-altmış beş yaş arasındaki bütün vatandaşlar, afet sebebiyle mülkî amirlerce kendilerine verilen görevleri yaparlar. Bu işlerle görevlendirilenler, görevlendirme süresince iş yerlerinden izinli sayılırlar ve her türlü sosyal hakları korunur.

c) Her türlü resmî ve özel kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişiler; kendilerinden istenecek veya yükümlülük konulacak her türlü taşıt araçlarını, makine, alet ve edevatı, arazi, arsa, bina, tesis, yiyecek, ilâç ve tıbbî malzeme ile halkın ihtiyacı olan her türlü maddeleri bedeli sonradan ödenmek üzere verirler.

d) Rasat istasyonları; meydana gelen ve gelebilecek afetleri, etkilenebilecek yerlerin mülkî amirlerine ve ilgili bakanlıklara derhal bildirirler.

e) Ulaştırma Bakanlığı; aşırı haberleşme trafiği sebebiyle santrallerin hizmet dışı kalmasının önlenmesini, haberleşme trafiğinin düzene sokulmasını ve afet haberleşmesine öncelik tanınmasını temin etmek üzere özel hat kurar veya kurdurur ve işletmecilerin kendi haberleşme sistemlerinde gerekli görülen düzenlemelerden sorumludur. Bu işleri yapar veya yaptırır ve uygulamayı takip eder.

f) Ellerinde haberleşme aracı ve ulaştırma imkânları bulunan sivil ve askerî her türlü resmî makam ve müesseseler, afetlerin oluş haberini ve gelişmeleri mahallin en büyük mülkî amirine derhal bildirirler. Telgraf ve telefon merkezleri, demiryolu, deniz ve havayolu merkezleri ve sivil ve askeri diğer muhabere teşkilleri; afetlerin oluşunu ihbar ve acil yardım süresince yardım talepleri için yapılacak telgraf, telefon, telsiz, faks,elektronik posta görüşmelerini öncelikle ve ücretsiz olarak kabul edip ilgililere ulaştırırlar.

g) Bakanlığın isteği üzerine bütün resmî ve özel radyo ve televizyon istasyonları ve mülkî amirlerin isteği üzerine de yerel radyo, televizyon istasyonları ve gazeteler, afet haberleşmelerini ve duyurularını ücretsiz yayımlarlar.

h) Mülkî amirler; ilgili makam ve müesseseler, Kızılay , özel kişi ve kuruluşlar tarafından afet bölgelerinde acil yardım maksadıyla görevlendirilen ekipleri ve her türlü malzeme, makine, alet, yiyecek, giyecek, barınma eşya ve maddelerini, kamu kurum ve kuruluşlarına ve bunlara bağlı müesseselere, il özel idareleri, belediye ve köy tüzel kişiliklerine ait her türlü taşıma araçları ile sevk ederler. Taşıma işlerinin bu kaynaklardan zamanında ve yeterince karşılanamaması hâlinde; karşılanamayan kısım ile ilgili hizmetler, en ucuz tarife üzerinden bedeli daha sonra karşılanmak üzere, gerçek kişilere ve özel hukuk tüzel kişilerine yaptırılır.

ı) Acil yardımın uygulandığı süre içinde afet sebebiyle yaralanan, sakatlanan ve hastalanan afetzedeler ile afet hizmetlerinde çalışanlardan yaralanan, sakatlanan ve hastalananların sevk edildikleri, gönderildikleri veya başvurdukları her türlü resmî ve askeri hastaneler ile özel hastane ve tedavi yerleri, bunları kabul ve tedavi etmeye mecburdurlar. Bunlardan yatarak tedavi ve müdahale görenlerin tedavi giderleri, var ise ilgili sağlık yardımlarını karşılamakla yükümlü sosyal güvenlik kuruluşlarınca veya mensubu olduğu kamu kurum ve kuruluşlarınca; sosyal güvenlik kanunları kapsamında olmadığı tespit edilenlerden yeşil kartlıların yataklı tedavi giderleri, 18.06.1992 tarihli ve 3816 sayılı Ödeme Gücü Olmayan Vatandaşların Tedavi Giderlerinin Yeşil Kart Verilerek Devlet Tarafından Karşılanması Hakkında Kanun çerçevesinde; bu Kanun kapsamı dışında kalanların tedavi giderleri ile bu Kanun kapsamında olmakla birlikte yeşil kartı bulunmayanların tedavi giderleri ise Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonundan karşılanır. Özel hastane, özel sağlık, teşhis ve tedavi merkezleri ile üniversite ve vakıf hastanelerine ödenecek tedavi giderleri, kamu kurum ve kuruluşlarınca resmî hastanelere ödenecek tedavi giderleri miktarını aşamaz.

i) Geçici iskân merkezlerine yol, su, kanalizasyon, elektrik, haberleşme ile benzeri alt yapı tesislerinin yapılması, bu yerleri tehdit eden dere ve sel yataklarının ıslahı gibi işler, mülkî amirlerce veya gereken hâllerde Bakanlıkça ilgili kurum ve bakanlıklara bildirilir ve bu işler öncelikle yapılır.

j) Afet hizmetlerinin yoğunlaştığı hâllerde, Bakanlığın isteği üzerine diğer bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları, afet bölgelerinde çalışabilecek nitelikte ve sağlık açısından engeli olmayan yeteri kadar teknik ve idarî personeli, hizmet için lüzumlu araç, gereç ve malzemeyi ve bunların kullanılması ve tamirleri ile ilgili ekipmanı, geçici olarak vermekle yükümlüdürler. Geçici personelin maaş, ücret, yevmiye ve benzeri hakları ile araç ve gereçlerinin onarım giderleri kendi kuruluşlarınca karşılanır. Bu personelin izinleri, Bakanlıkça afet bölgesinde geçici teşkilât kurulması hâlinde bu birimin amirince verilir.

k) Afetlerin vukuunda, afete uğrayan ilin valiliğince görevlendirilenlerin yemek ve yatacak yer gibi ihtiyaçları var ise valiliğince sağlanır; bunların beraberinde getirdikleri veya emir üzerine verdikleri alet, edevat, malzeme ve vasıtalardan tamire muhtaç hâle gelenler valiliğince belirlenerek bedeli sonradan ödenmek üzere tamir ettirilir. Zayi olanlar ile kırılma, bozulma, yıpranma gibi sebeplerle değer kaybına uğrayanların zararları, rayiç bedel üzerinden veya rayiç bedel belirlenmesi mümkün değil ise tespit edilecek bedel üzerinden acil yardım ödeneğinden karşılanır.

l) Resmî ve özel bütün haberleşme işletmeleri, afet gözlem ve değerlendirme istasyonlarının haberleşme hizmetlerini karşılıksız verirler.

m) Kültürel mirasın doğal afetlerden dolayı zarar görmesini önlemek amacıyla, Kültür ve Turizm Bakanlığı veya bu hususlardan sorumlu bakanlıklar tarafından gerekli tedbirler alınır.

Geçici iskân

Madde 12- Bakanlık ve mülkî amirler; olmuş veya olması muhtemel bir afette geçici iskânın sağlanması ve afet hizmetleri için bölgede görev yapan personelin beslenme ve barındırılmaları amacıyla her türlü inşaat, kiralama, bedeli sonradan ödenmek kaydı ile el koyma veya satın alma yapabilir veya yaptırabilirler. Bakanlık, geçici iskân ünitesi üretmek amacıyla hizmet satın alabilir, imalât tesisi kurabilir, kiralayabilir, satın alabilir ; mevcut tesislerini tadil edebilir, genişletebilir.

Bakanlıkça gerekli görüldüğünde afetzedelere nakit kira yardımı da yapılabilir. Bunun süresi, miktarı ve usulü mülkî amirin teklifi üzerine Bakanlıkça belirlenir. Bir yılı aşan süreli nakit kira yardımları Bakanlar Kurulunca belirlenir.

Bakanlık, yapılacak harcamalar kendilerince karşılanmak kaydıyla geçici iskân yapıları konusunda yerli ve yabancı gerçek ve tüzel kişilere izin verebilir.

Geçici iskân amacıyla yapılacak her türlü harcama ve ödemeler borçlanmaya tabi değildir.

……. BÖLÜM

Zarar azaltma, afet tehlike haritaları, imar planına esas jeolojik ve jeoteknik etütler, mikro bölgeleme

Zarar Azaltma

Madde …- Kentsel ve kırsal yerleşim alanları ile bunlara bağlı gelişim alanlarının afet tehlike potansiyellerini belirlemek, gerekli planlama ve yapılaşma önlemlerini almak üzere ilgili İdarece Bakanlıkça hazırlanan kriterlere uygun olarak zarar azaltma planları hazırlanır. Bu planlarda jeolojik ve jeoteknik etütler, mikrobölgeleme çalışmaları sonuçlarına göre hazırlanan afet tehlike ve diğer arazi kullanım verilerini de içeren jeolojik ve jeoteknik etüt raporları eki yerleşime uygunluk haritaları kullanılır.

Afet Tehlike Haritaları

Madde …- Jeolojik, meteorolojik ve teknolojik afet tehlikelerinin etkilediği alanları önceden belirlemeye, arazi kullanım ve yapılaşmaya yönelik düzenlemelere altlık olmak üzere bütünleşik ve-veya tekil olarak afet tehlike haritaları hazırlanır. Afet tehlike haritaları, kamu veya özel sektör yatırım uygulamaları ile planlama kararları için yönlendirici ve bağlayıcıdır.

Haritalar ile ilgili konularla ilgili işlemler Bakanlığın koordinasyonunda Maden Tetkik Arama, Devlet Su İşleri, Meteoroloji Genel Müdürlüğü ve konuyla ilişkili diğer kurumların ve meslek odalarının katılımı ile oluşturulacak çalışma gruplarının belirleyeceği esaslar göz önüne alınır. Haritalar Bakanlığın onayı, Bakanlar Kurulunun Kararı ile yürürlüğe girer.

Afet tehlike haritalarının hazırlanma, onay ve kullanma esasları bu kanuna dayalı olarak Bakanlık tarafından çıkartılacak yönetmeliklerle belirlenir.

İmar planına esas jeolojik ve jeoteknik etütler

Madde …- Kentsel ve kırsal yerleşim ve gelişim alanlarında her tür ve ölçekteki imar planlarının hazırlanmasından önce jeolojik, mühendislik jeolojisi, hidrojeolojik, jeomorfolojik ve sismik parametrelere dayalı, afet tehlike ve risklerine karşı alınması gereken önlemlerin yanında

planlamaya girdi oluşturacak diğer jeolojik avantaj ve kısıtları da içeren jeolojik ve jeoteknik etütlerin ilgili idarece hazırlatılması zorunludur. Bu rapordaki yerleşime uygunluk durumu haritaları ile raporun arazi kullanımına ve yapılaşmaya yönelik değerlendirmeleri ilgili idarece ilan edilir.

İmar planına esas jeolojik ve jeoteknik etütlerin ve eklerinin hazırlanma, onay ve kullanma esasları bu kanuna dayalı olarak Bakanlık tarafından çıkartılacak yönetmelikle belirlenir.

Mikro Bölgeleme

Madde …- Kentsel ve kırsal yerleşim ve gelişim alanlarında yerel zemin özelliklerine dayalı olarak gerektiğinde ilgili idarece mikrobölgeleme çalışmaları yaptırılarak yerleşime uygunluk haritaları hazırlatılabilir.

mikrobölgeleme etütleri ve eklerinin hazırlanma, onay ve kullanma esasları bu kanuna dayalı olarak Bakanlık tarafından çıkartılacak yönetmelikle belirlenir.

Uygulamada eşgüdüm

Madde …- Bu Kanun kapsamında belirtilen etüt ve haritaların hazırlanması, onay ve kullanımına yönelik düzenlemelerde ve uygulamalarda başta 3194 sayılı imar yasası olmak üzere ilgili kanun hükümleri ile eşgüdüm sağlanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Afete Maruz Bölge Tespiti, Afet Etütleri, Hasar Tespitleri

Afete maruz bölgelerin tespit ve ilânı

Madde 13- Su baskınına uğramış veya uğrayabilir bölgeler; Bakanlığın teklifi üzerine Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün bağlı bulunduğu bakanlıkça belirlenerek değerlendirilmek üzere Bakanlığa bildirilir. Diğer olmuş veya muhtemel doğal afetlerden etkilenebilecek afete maruz bölgeler ise Bakanlıkça tespit edilir. Gerektiğinde bu tespitlerden niteliklerine göre belirlenen, yapı için yasaklanmış afete maruz bölge ile yapı ve ikâmet için yasaklanmış afete maruz bölgelerin sınırları afet tehlike, jeolojik , jeolojik ve jeoteknik veya gerektiğinde mikrobölgeleme çalışma sonuçlarına göre kesinleştirilerek varsa imar plânına, hâlihazır haritaya, kadastro paftasına, bunların bulunmadığı hâllerde ise harita ve krokilere işlenerek ayrıca belirtilir.

Belirlenen bu yerler; köy veya mahalle muhtarlıklarında valiliklerce ilân ettirilir ve bu husus mahallinde tutanak ile tespit edilir ve belediyesi olan yerlerde plânlara işlenmek üzere belediyelere bildirilir. Üçüncü fıkra gereğince Bakanlar Kurulu kararı alınıncaya kadar, teknik rapora göre bu yerlerde yeni yapılaşma veya yapılaşma ve ikâmet için izin verilmez ve bölge boşaltılır. ~~Yapı için yasaklanmış~~ afete maruz bölge kararı alınan ve uygun gelişme alanı bulunabilen köylerde; valiliğince belirlenecek köy gelişme alanları Bakanlığa bildirilir ve afet açısından Bakanlıkça incelenir.

Yapı için yasaklanmış afete maruz bölge ile yapı ve ikâmet için yasaklanmış afete maruz bölge, Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararı alınarak Resmî Gazete'de ilân edilir. Bu suretle tespit olunan bölgeler, Bakanlığın isteği üzerine ayrıca valiliklerce; ilgili belediyelerde mahalle ve köy muhtarlıklarında ilân ettirilir ve bu husus tutanağa bağlanır.

~~Yapı için yasaklanmış afete maruz bölge veya yapı ve ikâmet için yasaklanmış~~ afete maruz bölge kararı alınarak mahallinde ilân edilmiş saha sınırları içerisinde kalan tüm taşınmaz malların tapu kayıtlarına, Bakanlığın isteği üzerine bu hususta tapu dairesince şerh konulur. Yapılmış veya yapılmakta olan imar plânlarına sınırları işletilir ve bu alanlar içerisindeki bina, arsa ve arazilerden Emlak Vergisi alınmaz. Bu çalışmalar sonuçlanmadan imar plânları yapılamaz ve tasdik olunamaz. Mevcut imar plânları ise aynı usullere göre değiştirilir.

Su baskınına uğrayabilecek bölgelerde alınacak tedbirler Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün bağlı olduğu bakanlıkça, diğer afetlere uğrayabilecek meskûn yerlerde alınacak tedbirler ise Bakanlıkça alınır. Bu işlere ilişkin harcama, tedbirleri almakla görevli bakanlıkça karşılanır.

Ancak, yüzeysel yağış sularının, genel hayata zarar vermeden, toplanıp, tahliye edilmesi; belediye sınırları içinden geçen dere yatakları ve mecraların ıslahı ve korunması ve bu alanlarda taşkın zararlarının azaltılması çalışmaları ile ilgili tedbirler Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünce , Büyükşehir Belediyesi olan yerlerde Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünce kabul olunmuş esaslar çerçevesinde bu belediyelerce alınır ve gerekli harcamalar bu kuruluşlarca yapılır.

~~Yapı ve ikâmet yasağının~~ Afete Maruz Bölge kararının uygulanması

Madde 14- Vali ve kaymakamlar; 13 üncü maddede belirtilen ~~yapı için yasaklanmış afete maruz bölge ile yapı ve ikâmet için yasaklanmış~~ afete maruz bölge olarak belirlenen yerlerin ilân edilmesinden, varsa imar plânlarına, haritalara ve bunların bulunmadığı yerlerde krokilere işlenmesinin sağlanmasından ve bu

konudaki uygulamaların takibinden, imar mevzuatı bakımından mücavir alanlar da dahil belediye hudutları içinde belediye başkanları ile köylerde ise muhtar ve ihtiyar heyetiyle birlikte sorumludur.

~~Yapı yasağına~~ Yasaklamaya aykırı hareket edildiği takdirde, mevcut veya yapılmakta olan binaların sahiplerine binalarını yıkarak enkazlarını kaldırmaları için 15 gün süre verilir. Bu bildirimin gereğini yapmayanların binaları; yıkma parası yıkıntı malzemesinden karşılanması, yetmemesi hâlinde her türlü mahallî imkânlardan yararlanılarak yıktırılması ve kamuca yapılan masrafların mal sahiplerine ödetilmesi, ikamet yasağına aykırı hareket edenlerin tahliye edilmesi hususundan mülkî amirler görevli ve sorumludurlar.

Afete maruz bölge sınırları, alınacak tedbirlerle tehlikenin önlenmesi oranında Bakanlığın teklifi ile 13 üncü maddede belirtilen usule göre daraltılabilir veya tamamen kaldırılabilir; aynı maddedeki usule göre ilân edilir.

Bu madde uyarınca yapılması gereken işlemlere ilişkin usul ve esaslar, Bakanlıkça çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

~~Afet etütleri ve~~ **Hasar tespitleri**

Madde 15- Afet tehlikesinin ve afetin doğurabileceği sonuçların belirlenmesine yönelik olarak jeolojik-jeoteknik etütler ve diğer afet etütleri yapılır veya yaptırılır.

Afetin meydana gelmesinden sonra yapılan hasar tespitleri; ihtiyaçlar ve imkânlar ölçüsünde filme alma, fotoğraf çekme gibi yollarla belgelendirilebilir. Hasar durumlarının derecelendirilmesi ile yapılacak jeolojik-jeoteknik etütler ve afet etütlerinin usul ve esasları ile rapor formatı Bakanlıkça hazırlanacak yönetmeliklerle düzenlenir.

Ön Hasar Tespitleri

Madde 16- Bir yerde afet meydana gelmesi hâlinde; hasarın yoğun olduğu bölgenin ve can ve mal güvenliği açısından oturulması sakıncalı olan ve yıktırılması gereken binaların belirlenmesine ve afet bölgesinde alınacak öncelikli tedbirler ile yapılması gereken acil yardım ve kesin hasar tespitleri için gereken bilgilerin sağlanmasına yönelik ön hasar tespitleri; afet acil yardım plânlarında belirtilen kuruluşların yetkili temsilcilerinden oluşturulan hizmet guruplarına valilikçe yaptırılır ve bu tespitin sonuçları gecikmeksizin Bakanlığa bildirilir.

Birinci fıkradaki işler, Devletçe alınacak can ve mal güvenliği tedbirleri ile normal hayatın ve kamu düzeninin yeniden tesisine yönelik her türlü hazırlık, ön proje ve benzeri çalışmalara veri teşkil etmek üzere, mümkün olan en kısa sürede tamamlanır.

Hasar tespitine ilişkin hazırlık mahiyetinde olan ön hasar tespitleri, hak sahipliği işlemlerine esas alınmaz.

~~Afet etütleri~~ **Afet Riski Taşıyan Alanlardaki uygulamalar**

Madde 17- Bir afet olayının meydana gelmesinden sonra veya muhtemel afet olaylarında Bakanlıkça yapılacak iş ve işlemlere esas olmak üzere gerçekleştirilen hasar tespiti, jeolojik etüt, jeolojik ve jeoteknik etüt, afet tehlike haritaları ve mikro bölgeleme gibi ~~diğer afet etütleri~~ çalışmalar sonucunda yürütülecek işlemler~~i~~ aşağıda belirtilen esaslara göre yapılır.

a) Yapılacak işlemlere esas olmak üzere, afetin türüne ve durumuna göre Bakanlık; niteliklerini belirleyeceği teknik elemanlardan fen kurulları oluşturarak afetin meydana geldiği yerde arazinin durumu ile gerçek ve tüzel kişilere ait konutları, iş yerlerini, sanayi tesislerini ve kamu binalarını inceleterek, hasar tespiti, jeolojik etüt veya afet etüt raporlarını düzenletir. Gereken hâllerde, Bakanlığın isteği üzerine diğer bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, mahallî idareler ile meslek odaları; konusunda deneyimli yeteri kadar teknik personeli hasar tespiti çalışmalarında derhal görevlendirmekle yükümlüdürler.

Düzenlenen bu teknik raporlarda binaların hasar durumları; hasarsız, az hasarlı, orta hasarlı, ağır hasarlı ve yıkık olarak belirlenir.

İmar plânı bulunan yerlerdeki yapıların projeye ve yönetmeliklere uygun yapılmamasına, hatalı işçiliğe, hatalı ve eksik malzeme kullanılarak yapılmasına ve kullanımın kusurlu olmasına bağlı olarak meydana geldiği belirlenen hasarlar ile imar plânı bulunan veya imar planı bulunmayan yerlerde ve köylerde ise binanın terk edilmişliğine, bakımsızlığına veya teknik ömrünü doldurması gibi afet dışındaki sebeplere bağlı olarak meydana gelen hasarlar, afetten kaynaklanan hasar olarak değerlendirilmez; bu gibi durumları tespit edilen konut ve iş yerleri için hak sahipliği talep edilemez.

Arazinin tehlikeli durumu veya gördükleri hasar bakımından yıktırılması veya boşaltılması gereken binalar hakkında o il ve ilçenin en büyük mülkî amirine ayrı bir rapor verilir. Bu makamlarca böyle binalar derhal boşalttırılır. Yıkılması gerekenler için en çok on gün süre verilerek tehlikenin giderilmesi hususu sahibine tebliğ edilir. Mahallinde sahibi bulunmadığı takdirde, mahallî vasıtalarla durum ilân edilmek suretiyle tebliğ yapılmış sayılır.

Mal sahibi veya vekili, bu tebliğ üzerine on günlük süre içinde mahallin mülkî amirliğine itiraz edebilir. Mülkî amirlik, bu itirazın yetkili idare kurulunda on gün içinde incelenmesini ve karara bağlanmasını sağlar. Süresinde itiraz olunmayarak yıkılması kesinleşen veyahut itiraz olunup da idare kurullarınca yıktırılması onaylanan binaları mal sahibi yıkmadığı takdirde; bu binalara el konularak, yıktırma giderleri yıkıntıdan elde edilecek malzeme bedelinden karşılanmak, yetmeyecek olması hâlinde acil yardım ödeneğinden karşılanmak üzere, ödenek bulunmuyor ise mahallî imkânlardan yararlanılarak, mahallin en büyük mülkî amirinin emri ile yıktırılır.

Yıkık olup acil hizmetleri aksatan yapıların enkazları hemen ve diğerleri üç gün içinde kaldırılmak üzere mahallinde ilân edilir. Üç gün içinde ilgilisince enkazın kaldırılmaması için talepte bulunulmaz ise, bu süre sonunda veya talebin kabul edildiği hâllerde ek yedi gün süre verilerek, bu ek süreyi takiben enkaz kaldırma işlerine valilikçe başlanır.

Orta hasarlı olarak tespit ve ilân edilen binaların, fen kurullarının göstereceği şartlara göre tamiratı yapılıncaya kadar içine girilmesine ve oturulmasına izin verilmez. Bu binalar, zorunlu deprem sigortası kapsamındaki yerlerde hasar tespitinin tamamlandığının ilânından itibaren, zorunlu deprem sigortası kapsamı dışındaki yerlerde ise hak sahipliği komisyonu kararları doğrultusunda ilk ödemenin Bakanlıkça başlatıldığı günden itibaren bir yıl içinde ve kredi ile hak sahipliği tanınamayan konutlar ise aynı süre içinde maliklerinin kendi imkânları ile tamir ettirilmediği takdirde yukarıdaki esaslar dairesinde yıktırılır. Ancak, bu süre Bakanlıkça uzatılabilir. Yıktırma işleminin tebliğinden itibaren yedi gün içinde yapılacak itirazlar; Bakanlıkça on gün içinde incelenir ve karara bağlanır. İtiraz yerinde görüldüğü takdirde, onarım için tanınan süre Bakanlıkça uzatılabilir.

Kamu kurum ve kuruluşlarına ait binalardan bu madde gereğince yıktırılması gerekenler, ilgili kurum ve kuruluşlarca yıktırılır ve enkazları en kısa sürede kaldırılır.

b) Yer kayması, su baskını, kaya ve çığ düşmesi gibi afetlerde, tehlikenin devamı veya tekrarı ihtimalî sebebiyle boşaltılan binaların tehlikeye karşı kesin tedbir alınıncaya kadar kullanılmasına veya hasara uğrayanların tamirine müsaade edilmez. Teknik ve ekonomik açıdan tedbir alınamayacağına karar verildiği takdirde, tehlikeli mahal içindeki binalar, kaya ve çığ düşmesi afetine maruz olanlar hariç, yukarıdaki esaslar dahilinde yıktırılır; bunlardan kaya ve çığ düşmesine maruz olanların çatıları açılıp kullanım dışı hâle getirilerek düşebilecek kaya ve çığ düşmesine karşı engelleyici olarak kullanılır; bu afetlere bağlı olarak hak sahibi olan konut ve iş yerleri sahipleri, Bakanlıkça belirlenecek uygun ve tehlikeden uzak bir yerde iskân edilir.

c) Afet riskinin devam ettiği durumlarda; afet tehlikesinin teknik ve ekonomik açıdan önlenmesi mümkün görüldüğü takdirde, tamir edilemeyecek derecede hasar gören yapılar yıktırılarak sahadaki tehlikenin alınacak tedbirlerle giderilmesinden sonra, ilgili hak sahipleri kendi yerlerinde iskân edilirler ve hasar görmeyen yapılar korunurlar. Tehlikenin önlenmesi amacıyla yapılan masraflar borçlandırmaya dahil edilmez.

d) Hasar tespitlerinden sonra;

1) Yapılacak asıl işlemlere esas olmak üzere teknik heyetler tarafından düzenlenen teknik mahiyetteki hasar tespit raporlarına mahalli ilan tarihinden itibaren onbeş gün içinde itiraz edilebilir ve hasar tespit raporları ancak asıl işlemlerle birlikte dava konusu edilebilir. Gayrimenkulleri kesin bir şekilde hasarsız olarak tespit edilenlerin veya gayrimenkullerinin hasar tespiti hiç yapılmayanların, yargı yoluna gitmeden önce, mahalli ilan tarihinden itibaren onbeş gün içinde ilgili idareye başvurmaları zorunludur.

2) Afetzede isim listelerine hasar durumu veya herhangi bir afetzedeliğini veya afetzedelik haklarını etkileyen herhangi bir husustan dolayı itirazı bulunanlar, ilân süresinin bittiği günü takip eden onbeş gün içerisinde, il merkezinde ve merkeze bağlı belde ve köylerde valiliğe; ilçe merkezinde ve ilçeye bağlı belde ve köylerde kaymakamlığa dilekçe vererek itirazda bulunabilirler. Gereken hâllerde, onbeş günü geçmemek kaydıyla, itiraz süreleri Bakanlıkça uzatılabilir.

3) Askerlikte, yurt dışında, tutuklu, hükümlü olmak veya vaktinde itirazda bulunmayı engelleyici derecede hastalık gibi mücbir sebeplerden dolayı süresi içinde itiraz edemeyenlerin itiraz süreleri, afetzede isim listelerinin ilânı tarihinden itibaren altmış gündür. Gereken hâllerde, onbeş günü geçmemek kaydıyla, itiraz süreleri Bakanlıkça uzatılabilir.

Hasar tespit raporlarına itiraz süreleri ile verilecek ek süreler kesindir.

İtirazlar, afetzedenin kendisince yapılabileceği gibi; velisi, vasisi, vekili veya bunlar olmadığı takdirde birinci derecede hısımları tarafından da yapılabilir.

e) Köylerde genel hayata etkili, olmuş veya muhtemel bir afet nedeniyle, bir kısmının taşınarak köyün bölünmesi halinde köy bütünlüğünün sağlanması amacıyla geriye kalan meskun topluluğun da taşınmasına Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca karar verilebilir.

Bu madde uyarınca yapılması gereken işlemlere ilişkin usul ve esaslar, Bakanlıkça çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Afet tehlikesi bulunan bölgelerdeki yapılarda uyulacak esaslar

Madde 18- Afet tehlikesi ve riski altında bulunan bölgelerde; yeniden yapılacak, değiştirilecek, büyütülecek veya esaslı tamir görecek resmî ve özel bütün yapıların tabi olacağı teknik şartlar ve yerleşme esasları,

Bakanlıkça hazırlanacak yönetmelikle belirlenir. Belediye sınırları ve varsa mücavir alanlar dahilinde ilgili belediye, bunun dışında kalan yerlerde mahallin en büyük mülkî amiri, bu yönetmelik hükümlerinin uygulanmasını sağlamakla yükümlüdür.

Yönetmelikte belirtilen esaslara aykırı olarak yapılan binalar hakkında yukarıda belirtilen merciler tarafından sahiplerine tebligat yapılarak, en fazla altı aylık süre içinde hatanın ve tehlikeli durumun giderilmesi istenir. Verilen süre içinde sahipleri tarafından ıslah edilmeyen bina veya bina kısımları; kabul edilebilir mazeret hâlinde üç aylık ek süreden sonra belediye sınırları ve mücavir alan dahilinde belediyece, diğer yerlerde ise en büyük mülkî amirlikçe yıktırma parası yıkıntı malzemesinden karşılanarak, yetmemesi hâlinde mahallin imkânlarından yararlanılarak yıktırılır.

Bu maddenin uygulanmasından, belediye ve mücavir alan sınırları içinde belediyeler; belediye ve mücavir alan sınırları dışında ise mülkî amirlikler sorumludur.

Bakanlık bu konuda gerekli kontrol ve denetime yetkilidir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Yeni Yerleşim Yeri Tespiti ve İmar Plânları

Yer seçimi

Madde 19- Genel hayata etkili olmuş veya muhtemel afetlerden dolayı meskûn bir topluluğun bir kısmı veya tamamı kaldırılarak aynı belediye veya köy sınırları içerisindeki yerlere toplu olarak veya dağıtılarak yerleştirilmesi amacıyla afetzedelerin durumları ve yerleştirilecekleri yerler; Bakanlıkça belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde Valilikçe ~~(Valiliğin afet hizmetlerini yürüten birim temsilcisinin Başkanlığında İçişleri, Maliye, Tarım ve Köyişleri, Kültür ve Turizm, Çevre ve Orman Bakanlıkları ile Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü temsilcilerinden)~~ oluşturulan yer seçimi komitesince saha incelemesi ve diğer değerlendirmeler de yapılarak belirlenir. Seçilen bu yerler, Valiliğin onayı ile kesinleşir. Afetzede hak sahiplerinin iskânında, var ise yerleşime uygun kendi arsaları öncelikle değerlendirilir.

Afetin meydana geldiği belediye veya köy sınırları içerisinde yeni yerleşme sahasının bulunmaması halinde, afetzedelerin başka köylerde, beldelerde, ilçelerde veya il Merkezinde (veya gerektiğinde diğer illerde) toplu olarak veya dağıtılarak yerleştirilmelerinin sağlanmasına esas olmak üzere; valilikçe ~~(Valiliğin afet hizmetlerini yürüten birim temsilcisinin Başkanlığında İçişleri, Maliye, Tarım ve Köyişleri, Sanayi ve Ticaret, Kültür, Çevre ve Orman Bakanlıkları ile Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü temsilcilerinden~~ oluşturulan yer seçimi komitesince, iskân edilecek topluluğun yeni yerleşim yeri incelenir ve Bakanlığın onayı ile kesinleşir.

Afetin meydana geldiği belediye veya köy sınırları içinde yeni yerleşim yeri bulunmakla birlikte, hak sahibinin isteği dikkate alınarak, aynı ilin sınırları içerisinde bina yapmaya uygun arsasının bulunması ve inşaat yapımına mani herhangi bir durumun olmaması şartıyla, ikinci fıkrada belirtilen usule göre yerleştirme işlemi yapılabilir.

Bölgesel afetlerde; işin aciliyeti göz önüne alınarak, birden çok yerleşim birimindeki afetzedeler aynı yere topluca veya birden çok yere dağıtılarak ikinci fıkrada belirtilen usule göre yerleştirilebilir. Bu yerleştirme işlemine karar vermeye Bakanlık yetkilidir.

Yeni yerleşim yeri tespiti ve yerleştirme usul ve esasları yönetmelikle belirlenir.

Afet kadastrosu

Madde 20- Bu Kanuna göre afet sebebiyle Bakanlıkça ihtiyaç duyulacak yerlerin kadastrosu, askı ilânı hariç olmak üzere diğer ilânlar ve bunlara bağlı işlemlerin yapılmasına lüzum kalmaksızın, 21/6/1987 tarihli ve 3402 sayılı Kadastro Kanununa göre Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünce öncelikle yaptırılır.

Anlaşmazlıklar, kadastro mahkemesi bulunmayan yerlerde mahallî asliye hukuk mahkemelerince 3402 sayılı Kadastro Kanunu hükümlerine göre çözümlenir.

Kadastro işlerine ilişkin uygulama, Afet İşleri Genel Müdürlüğü ile Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü arasında müştereken tespit edilecek esaslar dahilinde yapılır.

Afetle ilgili inşaat ve imar plânı işleri

Madde 21- Deprem ve bölgesel olarak etkili olan heyelan ve benzeri afet hâllerinde Bakanlıkça gerekli görüldüğü takdirde; inşaatların artçı sarsıntılardan zarar görmemesi veya gelişmekte olan diğer afetlerden etkilenmemesi için, devam etmekte olan inşaatların durdurulması dahil olmak üzere, geçici olarak inşaat yapma yasağı getirilebilir.

Afet dolayısıyla hasara uğramış şehir ve beldelerin imar plânı mevcut olup da Bakanlıkça değiştirilmesi gerekli görülmediği takdirde, ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde inşaata izin verilir.

Afet sebebiyle mevcut imar plânlarının kısmen veya tamamen değiştirilmesinin gerektiği durumlarda; ilgili idarece o yerin özelliğine göre yeniden hazırlanan veya hazırlatılan, yörenin depremselliğini de detaylı olarak inceleyen, bütün afet tehlikelerini araştıran ve bu tehlikelere karşı alınması gereken tedbirleri de ihtiva eden ayrıntılı jeolojik-jeoteknik etüt raporları ile **gerektiğinde** Bakanlıkça belirlenecek esaslar dahilinde mikrobölgelendirme haritaları konunun uzmanı teknik elemanlarca hazırlanır ve Bakanlıkca onaylandıktan sonra imar plânları buna göre revize edilir. Revize edilen plân ilgili idarece onaylandıktan sonra inşaat ruhsatı verilir. Bu plânlarda daha sonra belediyesince kısmen veya tamamen değişikliğe gidilmesi hâlinde de aynı usul takip edilir. Ancak, ilgili idarece bu çalışma yapılmamış ise, afet hâlinde gerekli görüldüğünde Bakanlık; revizyon plânları hazırlanıncaya kadar mevcut imar plânlarını da göz önünde bulundurarak, inşaat ruhsatı talep edilen yerin özelliğine göre hazırlanacak veya hazırlatılacak olan jeolojik-jeoteknik etüt raporlarını onaylar, gerekiyorsa mevcut plânda tadilât yapar ve imar ile ilgili mevzuata göre esaslı inşaat yaptırılmasına izin verebilir.

İmar plânı olmayan veya olup da değiştirilmesi gereken yerlerde, ilgili idarece hâlihazır harita yaptırılarak , yukarıdaki fıkralarda belirtilen usullere göre jeolojik-jeoteknik etüt raporları ile **gerektiğinde** mikrobölgelendirme haritaları hazırlatılır ve Bakanlığa onaylatıldıktan sonra, bu raporlara uygun olmak kaydıyla, Bakanlıkça çıkarılan yönetmeliklere, ilgili diğer mevzuata, çevre düzeni ve nazım imar plânlarına uygun olarak, ilgili idare tarafından imar plânları öncelikle yapılır veya yaptırılarak onaylanır. Ancak, bu plânlar yapılıncaya kadar plânı bulunmayan alanlarda, imar ile ilgili mevzuata göre esaslı inşaat yaptırılmasına Bakanlıkça izin verilebilir.

Yukarıdaki fıkralarda yazılı hâllerde veya yerinin değiştirilmesi gereken şehir ve beldelerde, ilgililerin afete uğramayacak yerlerde gösterilecek arsalar üzerine, ilk barınma tedbiri olarak geçici iskân amaçlı yapı yapmalarına izin verilebilir. Bu izinlere ait kayıtlar valilikçe muhafaza edilir. Geçici iskan amaçlı konteynır önceliği sağlanır.

Bu türlü geçici iskân amaçlı yapıların, imar plânı olan yerlerde afetin meydana gelmesinden ve imar plânı olmayan veya değiştirilen veya yerleri değiştirilecek olan şehir ve beldelerde ise yeni plânların onanmasından itibaren en geç bir yıl içinde sahipleri tarafından yıkılması mecburîdir. Aksi takdirde, masrafları yıkıntı malzemesinin satış bedelinden karşılanmak veya yetmemesi hâlinde mahallin imkânlarından yararlanılmak suretiyle en büyük mülkî amirlikçe veya belediyece yıktırılır. Bu bir yıllık süre, o arsalara ihtiyaç olmaması ve zaruret hâlinde, ilgili valiliğin teklifi üzerine Bakanlıkça bir yılı geçmemek üzere uzatılabilir. Ancak, daimî iskân konutları tamamlanarak teslim edilenlerden bu sürenin sonunda geçici yapılarını yıkmayanların hak sahiplikleri, herhangi bir işleme gerek olmaksızın iptal edilerek tahliyeleri yoluna gidilir.

Belediyeler; yangın afeti ile ilgili hizmetlerin verilebilmesi açısından, imar plânlarının hazırlanmasında ve revize edilmesinde, itfaiye teşkilâtlarının çalışmalarını kolaylaştırıcı önlemler almaktan, yangın söndürme kapasitesini göz önüne alarak düzenlemede bulunmaktan veya düzenlenecek plâna uygun itfaiye teşkilâtı kurmaktan sorumludurlar.

Bakanlıkça yapılacak kalıcı konut alanlarına ilişkin hâlîhazır haritalar, jeolojik-jeoteknik etütler ile her türlü imar plânı Bakanlıkça yapılarak veya yaptırılarak resen onaylanır. Kalıcı konut alanları için ön çevresel etki değerlendirme ve çevresel etki değerlendirme raporu şart olmamakla beraber, plânlama safhasında var ise bu raporlar da dikkate alınır.

Çevre düzeni ve nazım imar plânları hazırlanmadan önce, jeolojik **ve jeoteknik** raporlar hazırlanarak afet risk ve tehlikeleri açısından Bakanlığa onaylatılır. Ancak, uygulama imar plânları hazırlanırken yukarıdaki fıkralarda belirtilen raporların da hazırlanması şarttır.

Mevcut plânlar ile revize edilen veya ilk defa hazırlanacak imar plânları, 8 inci maddenin birinci fıkrasında öngörülen yönetmelik hükümlerine göre stratejik afet plânları ile ilişkilendirilir.

~~Jeolojik-jeoteknik etüt raporları düzenlenmesine ve mikrobölgelendirme haritaları hazırlanmasına ilişkin ilke ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.~~

Arazi sağlanması, parselasyon haritası, tapuya tescil ve tahsis

Madde 22- Yeni yerleşme alanları içindeki taşınmaz mallardan Vakıflar Genel Müdürlüğü taşınmaz malları ile Hazineye, özel idareye ve belediyeye ait taşınmaz malların bir kamu hizmetine tahsis edilenleri hariç olmak üzere; Hazine'ye, özel idareye, belediyeye, köy tüzel kişiliğine ait taşınmazlar, tescil ve kadastro haricî araziler, meralar, ayrıca orman ve zeytinlik vasfını kaybetmiş Hazine arazilerinden ihtiyaca yetecek miktarı, Bakanlığın isteği üzerine bedelsiz olarak bu işe resen tahsis ve temlik olunur.

Yeni yerleşim alanlarında kurulacak yeni iskân yerleri ile mevcut iskân sahalarına ilâveler için gerekli görülen hâllerde normal gelişme alanlarına öncelik verilmek kaydıyla, arazi ve bina satın alı nabileceği gibi, kamulaştırma ile ilgili mevzuat hükümleri dahilinde kamulaştırma da yapılabilir.

Bakanlıkça gerek görülen hâllerde, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun acil kamulaştırma ile ilgili yirmi yedinci maddesi hükümleri uygulanır.

Bu maddeye göre sağlanan taşınmaz mallar, Bakanlığın isteği üzerine Hazine adına resen veya hükmen tescil olunur ve tevhit edildikten sonra onaylı imar plânlarına göre mevcut veya oluşturulacak parselasyon plânları hazırlanarak ifraz edilmek suretiyle parsellere ayrılır. Bu suretle meydana gelen parseller, Bakanlığın isteği üzerine mahallî Kadastro ve Tapu Sicil Müdürlüklerince Hazine adına tescil ve Bakanlık adına tahsis olunur.

Orman alanlarından arazi sağlanması

Madde 23- Genel hayatı etkileyen afete uğramış yerlerde, bu Kanunu 22. maddesine göre bedelli veya bedelsiz olarak elde edilebilecek kamuya veya şahıslara ait yerleşime uygun arazi bulunamaması hâlinde; Çevre ve Orman Bakanlığınca, bilim ve fen bakımından orman olarak muhafazasında hiçbir yarar görülmeyen ,orman sınırları dışına çıkarılmış alanlar, afete maruz kalan kamu kurum ve kuruluşları ile hak sahibi afetzedelerin daimî iskânlarını sağlamak için, Bakanlığın talebi üzerine Bakanlığa devredilir. Devredilen bu yerler üzerinde, 2924 sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi Hakkında Kanun hükümlerine göre hak sahibi statüsünde kişiler bulunması hâlinde, bu hak sahiplerine ait yerler Bakanlıkça kamulaştırılabilir.

Genel hayatı etkileyen afete maruz yerlerde, afetzedelerin iskânı için Bakanlığın teklifi üzerine, Orman Bakanlığınca belirlenen alanlar hakkında; 3402 sayılı Kadastro Kanununun 22 nci maddesinin kadastrosu yapılmış olan yerlerin ikinci defa kadastroya tabi tutulamayacağına ilişkin hükmü uygulanmaz.

Birinci fıkraya göre Bakanlığa devredilecek alanların tespiti amacıyla,Çevre ve Orman Bakanlığınca yeteri kadar orman kadastro komisyonu görevlendirilir ve bu tespit sırasında ilân süresi bir hafta ve itiraz süresi bir ay olarak uygulanır. 6831 sayılı Orman Kanununun 1 inci maddesine göre ilk defa yapılacak orman kadastrosu uygulamasındaki işlemlere ilişkin sürelerde de bu fıkra hükümleri uygulanır.
Devlet ormanları, 6831 sayılı Orman Kanununun 17 nci maddesinin üçüncü fıkrası hükümlerine göre kamu yararı gözetilerek, afet bölgesinde bulunan kamu kurum ve kuruluşlarının arazi kullanımı için, Bakanlığa 49 yıl süreyle bedelsiz olarak tahsis edilebilir.

Hak sahiplerine ve kamu hizmetlerine arsa tahsisi

Madde 24- Hazine mülkiyetine geçen ve Bakanlığa tahsis edilen arsalardan, Bakanlıkça görülen lüzum üzerine ihale suretiyle veya emanet usulü ile inşaat yapılmayan yerlerde hak sahibi olup da evini yapana yardım usulüne göre konutunu yapmayı taahhüt edenlere noter huzurunda kur'a çekilerek borçlandırılmak suretiyle arsaları verilebileceği gibi, teknik yardım yapı elemanları ve kredi de verilebilir.

Yukarıdaki fıkralar gereğince verilen arsalar; Bakanlığın isteği üzerine tapu dairesi tarafından, tahsis edildikleri şahıslar, hissedarlar veya varisler adına tescil olunur ve mahallin maliye teşkilâtına bilgi verilir.
İmar plânında yol, meydan, otopark, çocuk bahçesi, park, yeşil alan, okul, dini tesis, spor alanı gibi genel hizmetlere ayrılan alanlar ile köy ve belediye hizmet binası, hükümet konağı, hastane gibi kamu hizmetleri tesis yerleri, Bakanlığın izni ile ilgili kuruluşlara bedelsiz olarak tahsis edilir. Bu hususta tapu kütüğünün beyanlar hanesine gerekli şerh konur. Bu suretle elde edilen alanlar ve arsalar, ilgili kuruluşlar tarafından satılamaz ve Bakanlığın olumlu görüşü olmaksızın imar plânlarında yapılacak değişikliklerle başka amaçlarla da kullanılamaz. Aksi hâlde, herhangi bir hüküm alınmasına gerek kalmaksızın Bakanlıkça geri alınır.

Arsa hükmünde binalar

Madde 25- Bu Kanunda belirtilen olmuş ve muhtemel afetler sebebiyle kullanılamayacak hâle gelmiş olan binalar arsa hükmündedir.

Tescil ve vergi borcu

Madde 26- Bu Kanun kapsamına giren hizmetler için sağlanan taşınmaz malların vergi borçlarının bulunması, tapu dairesince yapılacak tescillerle ilgili iş ve işlemlere engel teşkil etmez.

Alt yapı ve inşaat

Madde 27- Afete uğrayanlara veya uğraması muhtemel olanlara, inşaat ve onarım için ne şekilde yardım yapılacağı,miktarı, istekliler arasında gözetilecek sıra esasları, müracaat ve istek şekilleri, inşa olunacak bina yerleri, sayıları, tipleri,yapı şartları, inşa tarzları, çeşitli kısımların boyutları ve diğer hususlar bakanlıkça takdir ve ifa olunur.

Bu Kanun hükümlerine göre hak sahiplerine inşa edilecek binalar için gerekli olan yol, su, elektrik ve kanalizasyon tesisleri, Bakanlık tarafından yapılır veya yaptırılır. Bakanlıkça gerekli görüldüğünde; gaz, haberleşme, ısıtma tesisleri ve çevre düzenlemesi gibi alt yapı tesisleri yapılır veya yaptırılır. İlgili kuruluşlar, bu tesis yapımına ve bunlarla ilgili işlemlere öncelik verirler ve bu tesisleri öncelikle hizmete açarlar.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Talep ve Taahhütname Verilmesi, Hak Sahipliği, Borçlandırma, Maliyet Tespiti ve Artan Gayrimenkullerin Değerlendirilmesi

Talep ve taahhütname verme ve vazgeçme

Madde 28- Genel hayata etkili afetlerde, binaları yıkık, ağır, orta derecede hasar gören veya muhtemel afete maruz olduğu tespit edilenlerden, bu Kanundan faydalanmak suretiyle bina yapılmasını veya inşaat veya onarım kredisi verilmesini isteyenlerin, Bakanlıkça yapılacak yardımlarla ilgili olarak mahallinde yapılan ilândan itibaren afetin durumuna göre iki aydan az ve dört aydan fazla olmamak üzere Bakanlıkça belirlenen süre içinde mahallin en büyük mülkî amirliğine talep ve taahhütname vermeleri şarttır. Bu süre içerisinde mücbir sebeplerden dolayı müracaat edemeyenler, mücbir sebebin ortadan kalktığı tarihi takiben, bir ay içinde talep ve taahhütname verebilirler.

Bu süreler kesin ve hak düşürücü olup, süresi içerisinde talep ve taahhütname vermeyenler değerlendirilmeye alınmaz.

Kamulaştırılmasında zaruret bulunduğundan kamulaştırılan alanda kalan binaların maliklerine, talepleri hâlinde ve Bakanlıkça yaptırılacak konut bedelini kamulaştırılan taşınmazın bedelinden peşin olarak iade etmeleri kaydıyla, diğer hak sahiplerine verilen şartlarda konut yardımı yapılır. Kamulaştırma bedeli konut bedelinden az olduğu takdirde, kalan kısım borçlandırılır. Binasının kamulaştırılmasından dolayı konut yardımı yapılabilecek afetzedelerin verecekleri talep ve taahhütnamelerin veriliş sürelerinde, birinci fıkra hükümlerine uyulur. Bunların talep ve taahhütname verme süresi, kamulaştırma kararının kendilerine bildirilmesi veya ilânı tarihinden itibaren başlar.

Talep ve taahhütnameler, afetzedenin bizzat kendisince verilebileceği gibi; velisi, vasisi veya vekili tarafından da verilebilir.

İhale suretiyle yapılacak inşaatlarda ihale tarihinden sonra, Bakanlıkça haklı görülmeyecek bir sebepten dolayı talep ve taahhüdünden vazgeçenlerden, inşaat için belirlenen bir konutun uygulama programındaki proje tutarının konutların yapımı başlamamış ise % 5'i, başlamış ise % 15'i bir yıl içerisinde tazmin ettirilir.
İnşaatlarını kendileri yapacak olanlar, arsa tahsisinden veya inşaata başladıktan sonra feragat ettikleri takdirde; feragatın yazılı olarak bildirildiği tarihe kadar kendilerine verilen kredi, inşaat malzemesi verilmiş ise maleme bedeli ve arsa tahsis edilmiş ise arsa bedeli toplamı peşin olarak veya o yıl için belirlenmiş kanunî faiz oranı uygulanarak, bir yıl içinde geri alınır.

Talep ve taahhütnamenin esasları ve bu maddenin uygulanması ile ilgili diğer hususlar, Bakanlıkça hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.

Hak sahipliği inceleme komisyonu

Madde 29- Bu Kanuna uygun olarak talep ve taahhütname veren ve Kanunda belirtilen şartları taşıyan afetzedelerin hak sahibi olup olmayacaklarına karar vermek üzere, en büyük mülkî amirin veya görevlendireceği bir yetkilinin başkanlığında;

a) İl Özel İdaresi ve gerektiğinde Bakanlığın merkez teşkilâtından,
b) Mahallin tapu dairesinden,
c) Afetzedenin bulunduğu yere göre belediye teşkilâtı olan yerlerde belediye temsilcisinden, mahalle

ve köylerde ise ihtiyar heyetinden,birer temsilcinin iştirak ettirilmesi suretiyle bir hak sahipliği inceleme komisyonu kurulur. Aynı ilde ihtiyaca göre birden fazla komisyon kurulabilir.

Komisyonun sekreterya hizmetleri İl Özel İdaresince yürütülür.
Hak sahipliği inceleme komisyonunun kurulması, komisyon üyelerinde aranılacak nitelikler ile komisyonun çalışma usul ve esasları, Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Hak sahipliği

Madde 30- Genel hayata etkili afetlerde; 4 üncü maddenin (g) bendinde belirtilen zorunlu sigorta kapsamına girmeyen konut ve iş yerleri yıkık, ağır, orta derecede hasar gören veya görmesi muhtemel olan gerçek kişilerden ilân edilen sürede talep ve taahhütname veren ve hak sahipliği inceleme komisyonunca uygun görülenler; konut ve iş yeri için ayrı ayrı değerlendirmede bulunulmak ve hasar gören konut veya iş yeri sayısına bakılmaksızın konut veya işyerinden en fazla birer hak sahipliği tanınmak suretiyle, aşağıda belirtilen türlerde hak sahibi olabilirler.

a) Konutunun ve iş yerinin yıkık veya ağır hasarlı olmasından veya muhtemel afetler sebebiyle nakline karar verilmesinden dolayı hak sahibi olabilecekler şunlardır:

1) Konut ve iş yeri sahipleri,

2) Afet sebebiyle zaruret görülerek kamulaştırılan yerlerdeki konut ve iş yerlerinin sahipleri,

3) Bir kişi, birden fazla konut ve iş yerinden hak sahibi olmamak kaydı ile, hisseli binalar bakımından;

3.1) Tek konuta müştereken malik olan afetzedeler, tek bir konut için ve hisseli olarak,

3.2) İştirak hâlinde veya müşterek mülkiyete konu teşkil eden bir binada birden fazla konutta hissesi olan afetzedeler, hasar gören konut sayısını geçmemek kaydıyla, hasar gören konut sayısı afetzedelerin sayısına eşit veya daha fazla ise birer konut için ayrı ayrı veya şayet konut sayısı hissedar sayısından az ise hasar gören konutların sayısı kadar konut için ve hisseli olarak,

3.3) İştirak hâlinde veya müşterek mülkiyete konu teşkil eden bina birden fazla veya çok daireli ise, bu bina veya dairelerin hissedar ve daire sayısını geçmemek kaydıyla, hissedarları hisseli olarak veya konut sayısı afetzede sayısına eşit veya fazla ise afetzedeler bir konut için ve ayrı ayrı,

4) Ebeveynine ait bağımsız bir konutta afet tarihinde ebeveyninden ayrı olarak oturan evli evlâtlar ile çocuklarıyla birlikte oturan ve bu suretle aile teşkil eden dul veya boşanmış evlâtlar,

5) Afet tarihinden önce noterlik nezdinde gayrimenkul satış vaadi senedi düzenlenmiş olmak kaydıyla, inşaat ruhsatı alınmış ve fiilen oturulmasına rağmen iskân ruhsatı alınmamış binalardaki konut sahipleri,

6) Belediye mücavir alanı içinde veya valilikçe ruhsatlandırılan yerlerde inşaatı tamamlanmış olup fiilen oturulmasına rağmen inşaat ruhsatı bulunduğu hâlde iskân ruhsatı alınmamış konutların sahipleri.

b) Yukarıdaki (a) bendinde belirtilenlerden konutu veya iş yeri orta hasar görenler, orta hasardan dolayı hak sahibi olurlar.

Afet gören yerde, kendisinin veya eşinin müstakil mülkiyeti altında veya eşi ile birlikte müşterek mülkiyetleri altında yıkık - ağır veya orta hasar görmemiş ve iskâna müsait konutu veya iş yeri olanlar, hasar görmüş diğer konut veya iş yerlerinden dolayı hak sahibi olamazlar.

Birden fazla konutu ve iş yeri hasar görenlerin hak sahipliği işlemlerinde, konut veya iş yerlerinin en az hasar göreni esas alınır; bunlar, hasar gören diğer konut veya iş yerleri için hak talep edemezler.

Aynı afetten dolayı kendisinin ve eşinin birer veya daha fazla konut ve iş yerleri hasar görenlere, sadece bir konut ve iş yeri için eşiyle birlikte müştereken hak sahipliği tanınır. Taraflardan birinin feragat etmesi hâlinde diğer eş hak sahibi olabilir.

Tüzel kişiler hak sahibi olamazlar.

Yıkık veya ağır hasardan dolayı konut için hak sahibi olanlara Bakanlıkça konut yaptırılır veya arsası uygun görülenlere kredi tahsisi ve uygun görülmeyenlere arsa ve kredi tahsisi yapılır. Yıkık veya ağır hasarlı iş yerlerinden dolayı hak sahibi olanlara da konutlar hakkındaki gibi işlemde bulunulur.

Hak sahipliği kabul edilenler ve edilmeyenler, mahallinde toplu olarak ilân edilir. Hak sahipliğinin bildirilmesinde, 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri uygulanmaz.

Hak sahipliği işlemlerinin usul ve esasları ile bu maddenin uygulanmasına dair diğer hususlar, Bakanlıkça hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.

Orta hasarlı konutların ağır hasarlı sayılması

Madde 31- Afet sebebiyle, orta hasar gördüğü teknik ekiplerce tespit edilen ve hak sahibi kabul edilenlerden, konutunun onarım ve güçlendirilmesi Bakanlıkça yetkilendirilen teknik kurullarca uygun bulunmayan konut malikleri ile betonarme olmayan orta hasarlı konutların malikleri; kendilerinin istemeleri ve talep ve taahhütnamelerinde belirtmeleri hâlinde, orta hasarlı konutlarını yıkmaları ve bu durumun belirlenmesi şartıyla, ağır hasardan dolayı hak sahibi olabilirler.

Az hasarlı konut ve iş yeri sahiplerine yardım

Madde 32- Konutu veya iş yeri ile konut ve işyeri az hasar görmüş olan afetzedeler, kalıcı konut veya iş yeri için hak sahibi olamazlar.

Az hasarlı konut veya iş yeri sahipleri ile konut ve işyeri sahiplerine yapılacak yardımın nevi ve miktarı, Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca belirlenir. Bu yardım borçlandırmaya tabi değildir.

Borçlandırma esasları, maliyet tespiti, devir ve temlik

Madde 33- Konut veya işyeri tahsis edilmek üzere hak sahibi olanlar; borçlandırma işlemleri için o yerde yapılacak ilân tarihinden itibaren iki ay içinde ilgili banka şubelerine başvurur ve banka şubesi de bu işlemleri belirlenmiş olan süre içinde tamamlar. Bu süre Bakanlıkça en fazla iki ay daha uzatılabilir. Bakanlık gerektiğinde hak sahipliği ve borçlandırma işlemlerini aynı anda da başlatabilir. Afetten dolayı hasar görmüş binaların onarımı veya kendi yapısını kendi yapacak kişi için yapılan para yardımlarına ait borçlandırmalarda; taşınmaz malı tapusuz ise, kadastro işlemleri sonuçlanıncaya kadar ilgili kişinin varsa başka tapulu taşınmaz malı ipotek edilir; yoksa, kefalet suretiyle borçlandırma işlemi yapılır.

Borçlandırma bedellerinin ilk iki yıl ödemesizdir. Yıkık ağır hasarlı konut için konut kredisi ile tahsis edilen arsa bedelleri 15 yıl vadeli ve faizsiz; orta hasarlı konut onarım kredileri ise 5 yıl vadeli ve faizsiz; yıkık, ağır hasarlı iş yerleri için verilen krediler ise 7 yıl vadeli ve yıllık % 4 faizli; orta hasarlı iş yerlerinin onarım kredileri ise 5 yıl vadeli ve yıllık% 4 faizli olmak kaydıyla yıllık eşit taksitler hâlinde tahsil edilir. Borçluların

hesaplarına tahakkuk ettirilecek faizler, banka ve sigorta muamelleri vergisinden muaftır. Bu kredilerin faiz oranları, ekonomik göstergeler çerçevesinde Bakanlar Kurulunca yeniden belirlenebilir.

İlk taksit; ihaleli işlerde inşaatın bitirilip hak sahiplerine teslimi tarihinden itibaren iki yıl sonra, Evini Yapana Yardım Yönteminde ve orta hasarlı konut ve işyerlerinin onarımında ise,son kredi diliminin hak sahibine ödendiği tarihten itibaren iki yıl sonra başlar.

Vadesinde ödenmeyen taksitlerden, geçen günler için yıllık % 5 gecikme faizi tahsil olunur. Hak sahiplerinden konut ve işyerlerinin borçlarını defaten ödemenin yapıldığı tarihte kalan borç miktarı üzerinden hesap kapatmaları durumunda borçları %20 oranında indirime tabi tutulur. İndirim miktarı Afet tertibi hesabından mahsup edilir.

Borçlandırmayla ilgili taşınmaz mallar üzerine, ilgili bankanın talebi hâlinde, tapu dairesince borçlandırma senetlerine dayanılarak banka lehine kanunî ipotek tesis edilir. Banka lehine tesis edilecek ipotek muamelesi, birinci fıkraya göre tapu dairelerince takrir alınmadan yapılır.

İnşaatın devamı sırasında veya bitiminden itibaren bir yıl içinde, bina proje ve tekniğine uygun olarak yapılmak ve amacına uygun olarak kullanılmak şartı ile; genel hayata etkili olsun veya olmasın, binanın ikinci bir afetten zarar görmesi hâlinde, borçlandırma miktarından zarar oranında indirim yapılır. Afetzedenin talebi hâlinde, borçlandırma hükümleri dairesinde, Bakanlıkça tespit olunacak miktarda yeniden inşaat yardımı yapılabilir.

Borçlandırmaya esas olacak maliyet bedeli; inşa edilecek binalar için gerekecek harcamalar ile üzerine bina yapılan arsaların bedellerinden ibarettir. Harita alımı, imar plânı ve proje düzenlemesi, araştırma ve gerekli teknik yardım giderleri ile yeniden yapılacak veya tamir edilecek kamuya ait temel alt yapı giderleri, borçlandırmaya tabi tutulmaz. Ancak toplam maliyet sabit kalmak şartıyla Bakanlık, konut ve işyerlerinin borçlanmaya esas bedelini, binanın, konutun veya işyerinin konumuna göre artırmaya ve eksiltmeye yetkilidir.
Artırmaya ve eksiltmeye ilişkin esaslar Bakanlıkça hazırlanacak bir yönetmelikle tespit olunur.

Hak sahipliğinin sona ermesi ve borcun muacceliyeti

Madde 34- Bu Kanuna göre arsa olarak tahsis edilen veya üzerinde bina inşa olunan taşınmaz mallar, hak sahiplerine borçlandırma senetleri imza ettirilmek suretiyle verilir. Bakanlıkça mahallinde borçlandırmanın ilânı tarihinden itibaren kabul edilebilir mazereti dışında iki ay içerisinde borçlanmalarını yapmayanlarla, borçlanmasını yapmış olmasına rağmen konutu veya iş yerini mahallinde yaptırılacak ilândan itibaren 45 gün içinde teslim almayanların hak sahipliği kendiliğinden sona erer. Bu süreler, gerektiğinde Bakanlıkça uzatılabilir; bu ek süre otuz günü geçemez. Mücbir sebebin ortadan kalktığı tarihi takip eden bir ay içerisinde borçlanmasını yapabilir ve konutunu teslim alabilir. Bu süreler, müracaat ve hak sahipliği işlemleri bakımından hak düşürücü sürelerdendir.
Afet sebebiyle borçlanılarak devir ve temlik olunan taşınmaz mallar, borcun tamamı ödenmeden satılamaz ve haczedilemez. Bu husus, ilgili tapu sicili kayıtlarına işlenir.

Üst üste üç yıl taksitini ödemeyen borçluların borçları ile borcun tamamı ödenmeden bu Kanuna göre edinilen taşınmaz mallarını satan borçluların borçları muaccel olur; bu borçlar ödenmeden edinilen taşınmaz mallar, başkasına haricen dahi devredilemez.
Muaccel olan hesaplar, bankaca kendi usul ve mevzuatına göre takip edilir. Satışa çıkarılan taşınmaz mallara istekli çıkmadığı takdirde; banka, en son yapılan satışta takdir edilen kıymetin % 50'sine kadar ihaleye iştirak ederek 42 nci maddedeki afet tertibi hesabına satın almada bulunabilir. Bu şekilde satın alınan mallar, 36 ncı maddeye göre işlem yapılmak üzere Bakanlığa devredilir.
Tahsil imkânı kalmayan alacaklar, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre aciz vesikasına

bağlandıktan sonra afet tertibinden mahsup edilir.
Evini Yapana Yardım Yöntemi ile yatırım programında yılı ödeneği ayrılan hak sahiplerinden iki yıl içerisinde inşaatlarına başlamayan veya ayrılan ödeneğinin bir kısmını kullandıktan sonra inşaatına devam etmeyen hak sahiplerinin konutlarının ve işyerlerinin yapımı veya onarımı yatırım programından çıkartılır ve hak sahipliği kendiliğinden sona erer.

Kendilerine açılan kredinin %35'ine kadarını kullanmış olanların kredileri defaten ve yıllık %5 faizli olarak, %35 diliminden fazlasını kullanmış olanların ise 5 yılda, yıllık %5 faizli olarak tahsil edilir. Vadesinde ödenmeyen taksit miktarları için tebligat tarihinden itibaren tahsil tarihine kadar geçen günler için 3095 sayılı kanuni faiz ve temerrüt faizine ilişkin kanunun 4489 sayılı kanunla değiştirilen temerrüt faizi oranları uygulanır.

Kat mülkiyetine tabi binalarda resen onarım

Madde 35- Onarımı mümkün görülen ve birden fazla bağımsız bölümü olan hasarlı yapılarda, bu Kanun hükümlerine göre onarım yardımından yararlanmak için, kat maliklerinin sayı ve arsa payı çoğunluğu ile borçlanma sözleşmelerini yapmaları hâlinde; borçlanma sözleşmesi yapmayan veya bu imkâna sahip olamayan diğer kat maliklerinin herhangi bir karar almalarına gerek kalmadan 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu gereğince yapının ortak yerlerinde yapılacak onarım giderlerine arsa payları oranında iştirakini sağlatmaya ve bunlardan tahsilât yaptırmaya, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı yetkilidir.
7269 sayılı Umumî Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun ile 2985 sayılı Toplu Konut Kanunu gereğince veya bu Kanunlara dayanılarak yapımı için kredi tahsis olunan inşaatı tamamlanmış veya devam etmekte olan konutlardan hasar görenlerin Toplu Konut İdaresine veya bankalara olan borçlarının ertelenmesine veya yıkık veyahut ağır derece hasarlı olmaları hâlinde bu borçların silinmesine Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Artan bina, arsa ve arazilerin değerlendirilmesi

Madde 36- Bu Kanuna veya afete ilişkin hükümler taşıyan diğer kanunlara göre, edinilen veya kamulaştırılan arsa ve araziler ile yapılan veya yaptırılan binalardan herhangi bir sebepten dolayı arta kalanlar, aşağıdaki öncelikler sırası esas alınarak, hâlihazır durumları ile;
a)Çeşitli afetlerden dolayı hak sahibi olanlara bu Kanundaki esaslara göre tahsisleri sağlanır,
b)Bina, arsa ve araziler, Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile kamu kurum ve kuruluşlarına bedelsiz olarak devredilebilirler,
c)Mahalli belediyelere,
d)İl Özel İdarelerine,
e)Köy Tüzel kişiliklerine,
f)Diğer tüzel kişilere ve gerçek kişilere,
%25'i peşin alınmak kaydıyla,yıllık %10 faizli ve en çok beş yıl vade ile satılmak suretiyle devredilebilirler.
Artan bina, arsa ve arazilerin tespiti, rayiç bedellerinin belirlenmesine, ilânen duyurulmalarına, satış ve devir işlemlerinin usul ve esasları ile satılamayanların veya devredilemeyenlerin kiralanmasına dair usul ve esaslar, Bakanlıkça hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.
Ayrıca, bölgesel afetler sebebiyle sağlıklı, güvenli ve düzenli yeni yerleşim alanları oluşturmak ve bölgenin konut ihtiyacını karşılamak amacıyla kamulaştırılmış ve bu Kanuna göre iktisap olunmuş arsa ve arazilerden artanlara, arsa ve konut üretimi için gerektiğinde 775 sayılı Gecekondu Kanunu hükümlerine göre işlem yapılabilir.
Bu madde'de belirtilen faiz oranları, ülkenin ekonomik durumuna bağlı olarak Bakanlar Kurulunca yeniden belirlenebilir.

ALTINCI BÖLÜM

Afetin Etkili Olduğu Yerlerde Yapılabilecek Diğer Yardımlar

Afet sebebiyle sakat kalanlara ve ölenlerin yakınlarına yardım

Madde 37- Bu Kanun kapsamına giren afetlerden etkilenen yerlerde afet sebebiyle birinci derecedeki yakınları hayatını kaybeden vatandaşlara ve sakat kalanlara, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun sakatlık indirimine ilişkin 31 inci maddesinde belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde Bakanlar Kurulunca belirlenecek miktarda yardım yapılabilir. Ödemeler, Başbakanlıkça uygun görülecek kaynaktan yapılır.

Afetten zarar görenlere karşılıksız yardım

Madde 38- Bu Kanun kapsamına giren yerlerde fiilen oturdukları konutları veya fiilen kullandıkları iş yerleri afetten hasar görenlere, hasar tespitlerindeki durumlarına göre yapılacak yardımın miktarı, usul ve esasları Bakanlar Kurulunca belirlenir. Ödemeler, afetzedelerin malik veya kiracı olup olmadığına bakılmaksızın, hak sahipliği dışında karşılıksız olarak Başbakanlıkça uygun görülecek kaynaktan valiliklerce yapılır.

Ticaretle uğraşanlara yardım

Madde 39- Afetten zarar gören yerlerde ticaretle uğraşanlardan, zarar gören küçük ölçekli işletmecilere Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Vakıfları aracılığıyla Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenecek oranda yardım yapılabilir.

Afet bölgesindeki esnaf, tüccar, sanayici ve çiftçilere kredi yardımı

Madde 40- Bu Kanun kapsamına giren yerlerde faaliyette bulunan esnaf ve sanatkârlar, serbest meslek mensupları ile sanayicilere, ticaret erbabına ve çiftçilere; Hazine Müsteşarlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca tespit edilecek oran ve belirlenecek esas ve usullere göre bankaca kredi verilebilir ve bunların kredi borçları ertelenebilir. Hileli iflâs ve benzeri hâller ile tarafların kasıtlı ve kusurlu davranışlarından dolayı kredinin geri ödenmemesi durumu hariç olmak üzere, bu kredilerin kullandırılmasından dolayı doğacak zararlar, daha sonra kredi alanlardan tahsil edilmek üzere Hazinece karşılanır.

Afete uğrayan vatandaşların Hazine'ye ve diğer kamu kurumlarına olan borçları Bakanlığın teklifi üzerine ilgili kamu kurumlarınca ertelenebilir.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanun hükümleri saklıdır.

Mahallî idarelere ödenek tahsisi

Madde 41- Afetin genel hayata etkili olduğu mahallî idarelere ait bina ve alt yapı tesislerinde oluşan hasarın onarımı veya yeniden inşası için Başbakanlığın uygun göreceği kaynaktan Bakanlığa ödenek tahsis edilir. Bakanlık, bu ödenek ile onarım ve yeniden yapım işlerini yapar veya yaptırır. Afetler hakkında gerekli koruyucu ve önleyici tedbirlerin alınması, zarar azaltıcı çalışmaların yapılması, eğitim, tatbikat ve yayım faaliyetleri için bu kaynaktan ödenek tahsis edilebilir. Bu tahsisin usul ve esasları Maliye Bakanlığı ve Bakanlığın hazırlayacağı bir yönetmelikle düzenlenir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Mali Hükümler

Afet tertibi

Madde 42- Aşağıda sayılan gelirler Bakanlık Merkez Saymanlık Müdürlüğü hesabına yatırılır ve bütçeye gelir kaydedilir.
a) Bu kanun uyarınca borçlu bulunan hak sahiplerince yatırılacak taksit ve faiz ödemeleri;
b) Bu kanun uyarınca yaptırılan ve ihtiyaç fazlası olduğu anlaşılan konutların satışından elde edilecek gelirler,
c)Bu kanun uyarınca kamulaştırılan veya satın alınan araziler üzerinde oluşturulan ve ihtiyaç fazlası olduğu anlaşılan arsaların satışından elde edilen gelirler,
d)Bu Kanun uyarınca yaptırılanlardan, ihtiyaç fazlası durumuna düşenler ile satılamayan menkul ve gayrimenkullerin kira gelirleri,
e) Özel bürolarca ve/veya üniversiteler ile kamu kurum ve kuruluşlarınca düzenlenen jeolojik-jeoteknik etüt raporlarının onay bedelleri ile Bakanlıkça yapılan mühendislik hizmetleri karşılığı elde edilen gelirler,
f) Bakanlıkça üretilen, satın alınan veya hibe olarak temin edilen geçici hizmet amaçlı her türlü ihtiyaç fazlası prefabrike konut ve malzemelerden elde edilecek satış ve kira gelirleri,
g) Nakdi yardım ve bağışlar.
Bu kanun gereğince yapılacak ödemeler Bakanlık bütçesinde yer alan afet tertiplerinden yapılır.

Çeşitli kanunlarda Afetler Fonuna yapılan atıflar, afet tertiplerine veya acil afet hesaplarına yapılmış sayılır.

Afet tertibi harcamaları

Madde 43- Afet tertibinden, bu Kanunun uygulanmasında Bakanlıkça yapılacak harcamalar aşağıda belirtilmiştir:
a) Afetlerin zararını azaltma ve önleme için gerekli tedbirleri alma, Bakanlıkça geliştirilecek genel afet stratejisi ve plânlarının hazırlanması için gerekli araç ve gereç, araştırma, lâboratuar kurma, eğitim ve yayınlarda bulunma, etüt, kiralama, taşıma, yıktırma, enkaz kaldırma ve çalışma mekanına yapılacak her türlü ödemeler ve acil yardımlar ile geçici iskân ödemeleri,
b) Afet sebebiyle yeniden inşa edilecek ve onarılacak yapılar ile bunlara ait yol, su, gaz, elektrik ve kanalizasyon, ısıtma sistemleri, ulaşım, haberleşme, çevre düzenlemesi gibi alt yapı tesisleri, jeolojik ve/veya jeoteknik etüt çalışmaları, diğer afet etütleri, hasar tespitleri, hak sahipliği ve borçlandırma işlemleri ile hâlihazır ve gerekli her türlü harita ve kadastro, kamulaştırma, tahsis, artan arsa ve konutların satışı, imar plânı yapımı ve uygulaması ile tapuya tescil işlemlerinin giderleri,
c) Arazi, bina, yapı malzemesi ile her türlü makine, motorlu taşıt, araç ve gerecin, alet ve edevatın sağlanması, bakımı, onarımı, kiralanması ve sigorta giderleri,
d) Yapı elemanları üretmek üzere tesis kurma, kiralama ve işletme, mevcut tesisleri tadil etme veya genişletme, bu amaçla mal ve hizmet alımı giderleri,
e) Hak sahipleri için her türlü proje, müşavirlik, proje kontrol müşavirliği, konut ve iş yeri inşaatı ve onarım giderleri.
f) Afet hizmetlerinin yürütülmesi için gerekli hizmet tesislerinin yapılması, kiralanması veya satınalınması ile ilgili giderler,
g) Bankacılık hizmeti karşılıkları,
h) Afet hizmetleri ile ilgili geçici olarak görevlendirilenlere 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre ödenecek harcırah giderleri,
ı) Afet hizmetlerinin yürütülmesi için Bakanlığın ilgili birimince yapılan her türlü harcamalar ve afet öncesi, afet anı ve afet sonrası afet hizmeti için gerekli her türlü mal ve hizmet alımı giderleri,
i) 6 ve 7 nci maddeler uyarınca kurulacak enstitü, kurum, kurul, birimler ile geçici teşkilât giderleri,
j) Afet sebebiyle alt ve üst yapı hasarına uğrayan belediyelere ve il özel idarelerine yapılacak yardımlar,
k)Acil yardım süresi ile sınırlı olmak kaydıyla, afet bölgelerine geçici görevle gönderilecek personele verilen

mobil telefonlar ve benzeri haberleşme araçları dahil yapacakları her türlü haberleşme giderleri ile zorunlu hallerde afet bölgelerinde geçici görevli personelin iaşe ve ibate giderleri,
l) Afet hizmetleri ile ilgili olarak, yukarıda sayılanların dışında kalan ve Bu Kanuna aykırı olmamak üzere Bakan tarafından takdir edilecek olan diğer iş ve işlemlere ilişkin giderleri.

Afet harcamaları yönetmeliği

Madde 44- Afet tertipleri ve acil afet hesaplarından verilecek avanslar ile yapılacak yardım ve harcamaların usul ve esasları Maliye Bakanlığı ve Bakanlıkça müştereken hazırlanacak bir yönetmelikle belirlenir.

Acil yardım ödeneği ve süresi

Madde 45- Acil durumlarda, il valilikleri adına açılacak acil afet hesaplarına, valiliğin talebi üzerine veya gerektiğinde resen Bakanlık bütçesinin afet tertiplerinden ödeme yapılır. Valiliklerce bu ödemenin kullanılma süresi, afetin sona ermesinden itibaren bir aydır. Bu süre, gerektiğinde valinin talebi üzerine Bakanlıkça uzatılabilir.

Bu hesaplardan yapılacak harcamaların belgeleri il özel idaresinde saklanır ve il özel idare bütçesi ile birlikte Sayıştay'ca denetlenir. Yıl sonunda harcanmayan miktarlar ile faiz gelirleri Bakanlık Merkez Saymanlık Müdürlüğü hesabına yatırılır ve bütçeye gelir kaydedilir.

Acil yardımın esasları

Madde 46- Acil yardım için ihtiyaç duyulan kaynaklar öncelikle yerel imkanlar ile sağlanır. Afetin büyüklüğü veya yerel kaynakların yetersiz olması halinde Bakanlıkça belirlenecek esaslar dahilinde merkezden kaynak aktarımı yapılır.

Acil yardım ödeneğinden yeme, içme, giyim, barındırma, ısıtma, aydınlatma, sağlık hizmetleri, yaralıların acil bakımı, acil ve küçük onarımlar için afetzedelere nakdi ödemede bulunulması Bakanlığın iznine bağlıdır. Bu harcamalar ve ödemeler karşılıksızdır.

Banka hizmetleri karşılığı

Madde 47- Bu Kanun gereğince bankaca yapılan hizmetlerin karşılığı olmak üzere tespit edilen ücret, afet tertibinden her yılın sonunda bankaya ödenir.

Bağış ve yardımlar

Madde 48- Tabii afet nedeniyle kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından her ne ad altında olursa olsun toplanan nakdi bağış ve yardımlar, Maliye Bakanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğü adına açılacak hesaplarda toplanır ve nemalandırılır. Gerektiğinde döviz hesabı da açılabilir. Bu hesaplarda toplanan tutarlar Maliye Bakanlığınca ihtiyaca göre ilgili kurum bütçelerine özel gelir ve ödenek kaydedilmek suretiyle kullandırılır. Bu ödeneklerden yılı içerisinde kullanılmayan tutarları ertesi yıl bütçesine devren özel gelir ve ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir.

Ayrıca yiyecek, içecek, giyecek, tıbbî yardım malzemesi, çadır ve diğer her türlü taşınır aynî yardımlar Kızılay'a aktarılır. Bu amaçlarla toplanan yardım ve bağışlardan ihtiyaca yetecek kadarı afet bölgelerine intikal ettirilir.

Nakdî ve aynî yardımlar, afet hizmetleri dışında kullanılmaz.

Bakanlık, her türlü hibe ile şartlı yapılan bağışları kabul edip etmemekte serbesttir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Muafiyet, Kolaylıklar ve Ceza Hükümleri

Vergi resim ve harç muafiyeti

Madde 49- Bu Kanunun uygulanması dolayısıyla;
a) Taşınmaz malların alım, satım, kamulaştırma, bağış, ipotek, tapu ve kadastro işlemleri,
b) Yeniden inşa edilecek veya onarılacak yada güçlendirilecek binalarla ilgili (alt yapı inşaatları, enkaz kaldırma işleri ile müşavirlik, mühendislik ve kontrollük hizmetleri dahil) ihaleler, düzenlenecek sözleşme, taahhütname, teminat mektubu, ipotek, ruhsatname ve sair işlemler
c) Bu Kanundan faydalanacakların verecekleri beyanname, taahhütname, temlik name ve yapacakları sözleşmeler ile bunların teminatını oluşturan kağıtlar,
d) Afetlerle ilgili her türlü mal ve hizmet alım, satım ve kiralaması ile ilgili ihale, sözleşme, protokol ve diğer işlemler,
damga vergisi dahil, her türlü vergi, katkı payı, fon, resim ve harçtan muaftır.

İthal ve tahsis kolaylığı

Madde 50- Bu Kanun gereğince afetlerden önce veya sonra alınacak tedbirler sırasında;
a)Geçici veya daimî ithal veya iç piyasadan temin olunacak her türlü vasıta, makine, alet, gıda maddeleri ve giyim eşyası, tesis ve inşaat malzemesinin deniz, demir ve havayolları vasıtası ile yapılan naklinde en ucuz ücret tarifesi uygulanır. Türkiye Kızılay Derneği tarafından bu amaçla yapılacak nakliyat da bu hükme tabidir.
b)Afete uğrayanların veya uğraması muhtemel olanların geçici veya devamlı iskân inşaatı, alt yapı veya tesisat işlerinde kullanılmak üzere Bakanlığın isteği üzerine, gerekli orman emvali orman idaresince en yakın istif yeri, depo veya fabrikalarından, kesme, taşıma ve imal masrafları karşılığında Devlet müesseselerinden temini gereken diğer inşaat malzemeleri maliyet bedeli üzerinden, öncelikle verilir veya tahsis olunur. Bakanlık gerektiğinde bu malzemeleri depo etmeğe yetkilidir. Tahsis olunacak veya stok edilecek orman emvali ve diğer malzemenin cinsi, miktarı ve niteliği Bakanlıkça tespit olunur.
c)Mevcut kotalara bağlı kalınmaksızın, öncelikli ve acil olarak; prefabrike yapı elemanları, iskân amaçlı konteynır, çadır, geçici iskân amaçlı her türlü yapı malzemesi, iş ve yapı makineleri, motorlu taşıt, araç ve gereç ile afetlerin önlenmesi ve afet zararlarının azaltılması amacıyla kullanılacak cihaz ve yedek parça, geçici süre için veya daimî olarak Bakanlıkça ithal edilebilir veya ettirilebilir. Afetlerin önlenmesi ve zararlarının azaltılması için kullanılmak üzere hibe olarak yurt dışından gönderilen her türlü malzeme ve teknik ekipman ile geçici ve daimî olarak ithal edilecek malzeme ve teknik ekipman; gümrük mevzuatında belirlenen sürelere bağlı olmadığı gibi, ithalde alınan her türlü fonlar ile damga vergisi dahil vergi, resim, harç ve katkı paylarından muaftır.

Bu Kanun kapsamında ithal edilecek mal ve malzemeler; ithal işlemlerinde alınan her türlü vergi, resim, harç, fon, katkı payı, ardiye ücreti, belediye ve Hazine hisselerinden muaftır. Bu hüküm; Kızılay tarafından afetzedelere yardım veya afete karşı hazırlık sebebiyle yurt içinden ve yurt dışından yapılacak afet malzemesi alımları bakımından da geçerlidir.

Afet tertibi harcamalarında uyulacak esaslar ve denetimi

Madde 51- Afet tertibinden yapılacak harcamalar 44 ncü madde gereğince çıkarılan Yönetmelikte belirtilen esaslara göre 5018 sayılı Kanun uyarınca iç ve dış denetime tabidir. Dış denetim Sayıştay' ca yapılır.
Yapılan giderler; muhasebe yetkilisi, harcama yetkilisi ve üst yönetici onayı ile gerçekleşir. Üst yönetici, muhasebe yetkilisi ve harcama yetkilisi görevlerinden ikisi bir kişi üzerinde birleşemez. Harcama yetkilisi

görevi, üst yönetici veya üst yönetici yetkisi verilmiş olan yetkiliye yetki kademesindeki en yakın yönetici tarafından yürütülür.

Adı ne olursa olsun bir komisyon veya kurul gibi bir organ yada uzman bir görevli tarafından düzenlenen maliyet hesaplaması, hakediş, tutanak, rapor, karar ve benzeri belgelere dayanılarak yapılan ödemelerde Sayıştay'ca saptanacak sorumluluğa, muhasebe yetkilisi ve harcama yetkilisi ile birlikte, söz konusu belgeleri düzenleyen ve onaylayan kişiler de katılır.

Bağışlarla ilgili muafiyetler

Madde 52- Afetlerden zarar görenlere yardımda bulunmak üzere mahallî ve mülkî amirlerce düzenlenen bağış kampanyalarına makbuz karşılığında yapılacak bağış ve yardımlar; damga vergisi dahil her türlü vergi, resim ve harçtan muaf olup, bunlar gelir ve kurumlar vergileri mükellefleri tarafından gider kaydedilebilir.

Afetzedeye verilmek veya hizmetlerine tahsis edilmek üzere ücretsiY olarak kamu kurum ve kuruluşları ile özel hukuk tüzel kişileri ve gerçek kişilerce yaptırılarak hibe edilen konut, müştemilât ve alt yapıların bedelleri ile hibe edilen inşaat malzemesi, araç ve gereç bedelleri de gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerince gider kaydedilebilir.

Afetlerden zarar görenlere yardım amacıyla yapılacak sosyal etkinlikler damga vergisi dahil her türlü resim, vergi ve harçtan muaftır.

Ceza hükümleri

Madde 53- Bu Kanuna aykırı hareket edilmesi hâlinde aşağıdaki hükümler uygulanır:
a) Yardıma davet anında şehir, kasaba ve köylerde bulunup da geçerli bir mazereti olmaksızın yetkili memurlar tarafından yapılan davete icabet etmeyenler veya icabet edip de çalışmayanlar veya verilen işi yapmayanlar hakkında, en büyük mülkî amir tarafından asgarî ücretin yarısı kadar para cezası verilir. Bu cezaya, tebellüğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde idare mahkemesinde itiraz edilebilir. İtiraz, idarece verilen cezanın uygulanmasını durdurmaz.
b)Afet bölgelerinde afetzedelere yardım maksadıyla bedelli veya bedelsiz olarak verilen her türlü yardım malzemesini amacı dışında elinde bulunduran, nakleden, satan veya devreden kişiler hakkında, daha ağır cezayı gerektiren ceza hükümleri saklı kalmak kaydıyla, malzeme bedelinin iki katından az olmamak üzere en yüksek asgarî ücret kadar para cezasına; kimin elinde bulunursa bulunsun bu malzemelere el konulmasına; kullanılamayacak durumda veya mevcut olmadıkları anlaşılanların bedellerinin rayiç değeri üzerinden tazminine hüküm olunur.
c) Devlet veya Devlete bağlı idarelerle sermayesinin en az yarısı Devlete ait müessese memurları haklarında; afet dolayısıyla verilen vazifeyi yerine getirmede ihmal ve suiistimallerinden veya bu amaçla kendilerine verilen para ve malları zimmete geçirmelerinden veya suç teşkil eden sair fiillerinden dolayı Devlet memurları hakkındaki ceza hükümleri uygulanır.
d) 61 inci maddedeki mükellefiyeti yerine getirmeyenler hakkında, 13.4.1994 tarihli ve 3984 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanunun 25 inci maddesi hükmü uygulanır.
e)Bu Kanunun diğer maddelerinde düzenlenen yükümlülükleri yerine getirmeyenler veya bunlara aykırı davrananlar hakkında, bu davranışları 5237 sayılı Türk Ceza Kanununa göre daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde, (a) bendi hükmüne göre idarî para cezası verilir.
f)Afetzede isim listelerinin düzenlenmesi ve hak sahipliği işlemleri sırasında, kasıtlı olarak gerçeğe aykırı beyanda bulunmak veya sahte belge düzenlemek veya kullanmak suretiyle haksız veya hatalı hak sahipliğine sebebiyet verenlere, bu suretle meydana gelen kamu zararı tazmin ettirilir ve bunlar, fiilleri 5237 sayılı Türk Ceza Kanununa göre daha ağır ceza gerektirmediği takdirde bir yıldan üç yıla kadar ağır hapis cezası ile cezalandırılırlar.

Para cezalarının tahsili

Madde 54- Bu Kanuna göre alınacak para cezaları, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil olunur.

Kanuna aykırı davrananların muhakeme usulü

Madde 55- Bu Kanun hükümlerine aykırı davrananlar hakkında yapılacak tahkikat ve takibat, 5271 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa göre icra olunur ve bu Kanuna muhalefetten dolayı açılacak davalara sulh ceza mahkemelerinde bakılır.

Hasar tespitlerinin dava konusu edilmesi

Madde 56- Bu Kanun uyarınca yapılan hasar tespitleri neticesinde düzenlenen, ön hasar tespiti, kesin hasar tespiti ve itirazlı kesin hasar tespiti ile ilgili raporlar ve afetzede isim listeleri, tek başına dava konusu edilemezler. Ancak, bunlara bağlı olarak bu Kanun uyarınca yapılan ve tebliğ veya ilân edilen yıktırma, onartma, güçlendirme, ikametten yasaklama, hak sahipliği gibi asıl işlemler ile birlikte idarî davaya konu edilebilirler.

İtirazlı hasar tespitleri çalışmalarının neticesinin ilânından sonra, hasar tespitinin hiç yapılmadığının veya hasar tespiti yapılıp da hasar tespit raporunun nihaî olarak "hasarsız" olarak düzenlendiğinin anlaşılması hâllerinde; hasar tespiti sonuçlarının ilânından itibaren onbeş gün içinde yapılacak müracaata idarece onbeş gün içinde verilecek cevap veya cevap verilmemek suretiyle bu sürenin bitmesi üzerine, süresi içinde dava yoluna gidilebilir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Tazminat, Ödül, Fazla Mesai, İkinci Görev ve Harcırah

Tazminat ve ödül

Madde 57- Kamu görevlisi olan veya olmayanlardan;
a) Bu Kanun gereğince kendilerine verilen görevler sırasında meydana gelen kazalarda ölenlerin mirasçılarına veya sakat kalanlara ödenecek tazminat,
b) Afet dönemlerinde fevkalade yararlılık gösteren kamu görevlisi olan veya kamu görevlisi olmayanlara verilebilecek ödüller,

Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca kararlaştırılır.

Kamu personeline fazla mesai ve tazminat ödenmesi

Madde 58- Kurumlarınca bilfiil afet hizmetinde çalışmak üzere afetten etkilenen bölgelerde görevlendirilenlerden 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi personele ve bu yerde çalışanlardan bilfiil afet hizmetlerinde çalışmak üzere valilikçe görevlendirilenlere, bütçe kanunlarında yer alan fazla çalışma ücretinin iki katını geçmemek üzere fazla çalışma ücreti, afet tertibinden Bakanlıkça ödenir. Bu bölgelerde görevlendirilen ve bu bölgelerde çalışmakta olan her statüdeki personele, ek gösterge dahil en yüksek Devlet memuru aylığının brüt tutarının % 100'ünü geçmemek kaydıyla belirlenecek ek tazminat, ayrıca aylıklarıyla birlikte kurumlarınca ödenir.

Bakanlık merkez teşkilâtında görevli olup bilfiil afet hizmetinde çalıştırılan 657 sayılı Devlet Memurları Kanuna tabi personele de, birinci fıkra hükümleri uygulanır.

Birinci ve ikinci fıkralara göre yapılacak ödemeler, damga vergisi hariç hiçbir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz. Fazla çalışmanın ve ek tazminatın uygulanma süreleri, hangi yerlerde uygulanacağı, bu yerlerde görev yapanlardan hangi personele ne miktarda ödemede bulunulacağı ve bu maddenin uygulanması ile ilgili usul ve esaslar, Bakanlığın talebi ve Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca belirlenir.

Mal ve hizmet alımı, ikinci görev ve harcırah

Madde 59- Afet hizmetlerinin yoğunlaştığı hâllerde:
a) Bakanlık, bedelleri afet tertibinden karşılanmak üzere, gerektiğinde mal ve hizmet satın alabilir.
b) Her statüdeki personele 7 inci madde kapsamında Bakan onayı ile aslî görevleri ile birlikte aslî görevine paralel veya bunu tamamlayan ikinci bir görev verilebilir veya durumu uygun olan personele tasarruf açısından görevindeki ulaşımı sağlayacak araç zimmetlemek sureti ile kullandırılabilir.
c) Afet hizmetleri gereğince, geçici görevle afet bölgelerinde görevlendirilenlere, 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre harcırah ödenir.

Kanuna göre edinilen mal ve para varlığının Devlet malı olduğu

Madde 60- Bu Kanunda belirtilen görev ve hizmetlere tahsis edilmiş olan taşınır ve taşınmaz mallar ile her türlü hak ve alacaklar, para ve para hükmündeki kıymetli evrak Devlet malı hükmündedir.

ONUNCU BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Gazete, radyo ve televizyonlarda ilân yapılması

Madde 61- 13 üncü, 16 ncı , 17 nci, 29 uncu, 30 uncu, 33 üncü ve 34 üncü maddeler ile diğer hükümlere göre yapılacak ilânlara konu edilen hususlar, Bakanlar Kurulu kararı çerçevesinde, yerel ve ülke genelinde yayınlanan gazetelerin birinci sayfasında dikkati çekecek şekilde, yerel ve ülke genelinde yayın yapan resmî ve özel televizyonların akşam ana haber bültenlerinde haberlerden önce haber olarak ve haber saati içinde de alt yazı olarak, zikredilen maddelerde öngörülen ilân süresince afetzedelere ayrıca duyurulur. Bakanlar Kurulu: afetin durumunu ve yaygınlığını göz önüne alarak, bir veya birden fazla gazetede, radyoda veya televizyonda yayım yapılmasına karar verebilir.

Birinci fıkrada belirtilen hizmetler için herhangi bir ödemede bulunulmaz.

Yönetmelikler

Madde 62- Bu Kanunun emrettiği yönetmelikler, Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde yürürlüğe konulur.

Koordinasyon

Madde …- Bu Kanunda belirtilen işlemler, esaslar, onay ve diğer ilişkili düzenlemelere yönelik konularda uygulamalar ve merkezi ve yerel yönetimler arasında koordinasyon Bakanlık adına Afet İşleri Genel Müdürlüğünce yerine getirilir.

Yürürlükten kaldırılan ve uygulanmayacak hükümler

Madde 63- Bu Kanunun yürürlüğe girmesiyle;

a) 15.05.l959 tarih ve 7269 sayılı Umumî Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun ile ek ve değişiklikleri,

b) 23.07.l995 tarihli ve 4123 sayılı Tabiî Afet Nedeniyle Meydana Gelen Hasar ve Tahribata İlişkin Hizmetlerin Yürütülmesine Dair Kanun ile ek ve değişiklikleri

c) 07.09.l971 tarihli ve 1480 sayılı Afet Bölgelerinde Çalıştırılacak Personele Yapılacak Ödemeler Hakkında Kanun,

d) 3414 sayılı Kanun'a 29.11.2000 tarihli ve 4608 sayılı 3414 sayılı Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile eklenen Geçici Madde 5 hükmü,

yürürlükten kalkar.

Diğer kanunların bu Kanuna aykırı hükümleri uygulanmaz.

Değişiklik yapılan kanun hükümleri

Madde 64- 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun değişik 17 nci maddesinin 2 numaralı fıkrasının (e) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki (f) bendi ve 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhaleleri Kanunu'n n 3 üncü maddesine (j) bendinden sonra ve "Ceza ve ihalelerden yasaklama hükümleri hariç bu Kanuna tâbi değildir." ibaresinden önce gelmek üzere aşağıdaki (k) bendi eklenmiştir.

"(f) Özel kanunu uyarınca tabiî afetler sebebiyle Bakanlıklar, bağlı ve ilgili kuruluşları, diğer kamu kurum ve kuruluşları ile belediyeler ve il özel idareleri tarafından verilmesi gereken afet hizmetlerinin

gerçekleştirilmesi maksadıyla bedelli veya bedelsiz olarak ithal edilen veya satın alınan veyahut devralınan mal ve hizmetler ile bunların teslimleri; bu kuruluşların taraf olduğu kiralama ve tahsis işlemleri; bedelli veya bedelsiz olarak yapılan mal, malzeme, arsa, konut, işyeri ve alt yapı teslimleri ve afet hizmetleri yararına yapılan her türlü hibe, bağış veya yardımlar."

"(k) Özel kanunu uyarınca tabiî afetler sebebiyle Bakanlıklar, bağlı ve ilgili kuruluşları, diğer kamu kurum ve kuruluşları ile belediyeler ve il özel idareleri tarafından verilmesi gereken afet hizmetlerinin gerçekleştirilmesi maksadıyla yapılan her türlü mal ve hizmet alımları ile yapım ve onarım işlerinden, hizmetin aciliyetine ve niteliğine göre Bakanlık tarafından uygun görülenler,"

Geçici Madde 1- Bu Kanunun öngördüğü yönetmelikler yürürlüğe girinceye kadar; 7269 sayılı Umumî Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun ve 4123 sayılı Tabiî Afet Nedeniyle Meydana Gelen Hasar ve Tahribata İlişkin Hizmetlerin Yürütülmesine Dair Kanunlar ile bunlara dayanılarak çıkarılan diğer mevzuatlara göre düzenlenen yönetmelikler, kararnameler ve Bakanlar Kurulu kararlarının bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Geçici Madde 2- 63 üncü madde ile yürürlükten kaldırılan 7269 sayılı Umumî Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun ile ek ve değişikliklerine göre afet tertibine borçlu olanlar, bu borçlarını aynı şartlarla bütçeye gelir kaydedilmek üzere öderler.

Hak sahibi aleyhine olan hükümler hariç olmak üzere; 63 üncü madde ile yürürlükten kaldırılan Kanunlara göre kazanılmış haklar, alacaklar, borçlar ve başlamış olan iş ve işlemler hakkında bu Kanun hükümleri uygulanır.

Geçici Madde 3- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce borçlanma işlemlerini yapmadan konutlarını teslim alan hak sahipleri, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde maliyet bedelinin millî hasıla zımni deflatörü gereğince belirlenecek bedel üzerinden borçlandırılır. Bu borç, borçlanma tarihinden itibaren bir yıl içinde tahsil edilir.

Belirtilen sürede borçlanma işlemini tamamlamayanlar ve borcunu ödemeyenler, kullandıkları konutlardan valilikçe tahliye ettirilir ve kullandıkları süre için tespit edilecek emsal kira bedeli ecri misil olarak kendilerinden tahsil edilerek bütçeye gelir kaydedilir. Borçlandırma, tahsil ve tahliye işlemlerinin uygulanmasından valiler sorumludur.

Geçici Madde 4- 01.01.1999 tarihinden önce afet sebebiyle iş yeri veya daimî iskân konutu olarak yaptırılmış binalara hak sahibi olmadığı hâlde yerleştirilmiş bulunan ve hâlen mülkiyeti üzerine devir edilmemiş olanlardan, o il sınırları içinde kendine veya eşine ait konut ve iş yeri olmayanlara bu iş yeri ve konutlar; valilikçe tespit ve Bakanlıkça onaylanacak rayiç bedel karşılığında devredilir. Bu bedelin % 25'i peşin alınmak ve yıllık % 20 faiz uygulanmak kaydıyla bir yıl vade ile bütçeye yatırılır. Kanunun yürürlük tarihinden itibaren bu iş yeri veya konutları bir yıl içinde satın almayanlar ile işgalci durumda olanlar valilikçe tahliye ettirilir ve kullandıkları süre için tespit ettirilecek emsal kira bedeli kendilerinden tahsil edilerek bütçeye gelir kaydedilir.

Geçici Madde 5- Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce geçici ithali yapılan araç, gereç ve cihazların Bakanlığa hibe edilmesi hâlînde damga vergisi dahil her türlü vergi ve gümrük vergisi, resi m, harç, katkı payları, gecikme cezası ve gecikme faizi muafiyet kazanır ve süreaşımından doğan cezalar uygulanmaz. Ancak, bu Kanunun yayımından önce yapılmış bulunan ithalat işlemleri ile ilgili olarak, bu maddeye dayanılmak suretiyle vergi iadesi yapılamaz.

Geçici Madde 6- Bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren zarar azaltma projelerinde kullanılmak üzere her yıl bütçe gelirlerinin %3'ü oranında bir pay ayrılır. Bu payın kullanılma esasları Maliye ve Bayındırlık ve İskan Bakanlıklarınca ortak hazırlanacak bir yönetmelikle belirlenir.

Yürürlük

Madde 65- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 66 - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.